

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyilttér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyom-
 dászatjában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Népszámláláskor.)

(In.) Amióta a statisztika egyszerű leíró poli-
 tikai földrajzból átalakult az emberi életvisz-
 onyok alakulását legjobban kutató társadalmi
 tudományá, azóta a kormányzatnak legbecse-
 sebb és legnélkülözhetlenebb segédeszközévé vált. Tü-
 kör, melyben a nemzet fiziologiai, ethnografiai
 és gazdasági állapota és fejlődése hiven tükröz-
 dik; mikroszkop, mely a fejlődésnek, a stagnáció-
 nak vagy hanyatlásnak legelrejtettebb okait elénk
 tárja.

A statisztikának a legbecsesebb anyagot,
 ugyszólván alapját a népszámlálások nyújtják.
 Hazai népszámlálásunk tudományos rendszerre
 nézve ez idő szerint egész Európában első helyen
 áll; merész ujtásával, az egyéni számláló lapok-
 kal lehetségessé vált a demologiai viszonyoknak
 oly sokszerű kombinációja, oly beható vizsgálása
 és oly szakszerű földolgozása, minőről az előtt a
 statisztikusoknak fogalmuk sem volt.

És mégis! dacára a mintaszerű földolgozásnak,
 melyet az orsz. statisztikai hivatal végzett, dacára
 a statisztikai eredmények és tanúságok közhírre
 tételének, dacára annak, hogy hazai statisztikánk
 már eddig is rendkívül fontos eredményeket és
 tanúságokat tárt föl: azt látjuk, hogy ezen tanu-
 ságok fölhasználására országszerte nagyon kevés
 történik, azt látjuk, hogy nemcsak a nemzet
 nagy tömege, de igen sok helyütt az illetékes
 tényezők is még magukkal a statisztika által
 nyújtott tanúságokkal sincsenek tisztában, annál
 kevésbé azok alapján teendő intézkedésekkel.

Ha bármely nemzetnél a világon a statisztika
 azt a tanúságot tárta volna föl, a mit nálunk,
 t. i. hogy egész gazdasági és politikai el-
 maradottságunknak legfőbb oka: óriási halandó-
 ságunk, mely nem engedi az ipar nagyarányú
 kifejlődéséhez okvetlenül szükséges intenzív nép-
 tömörülést; mely a vele járó nagy töképezárlás
 által a meglévő nemzetvagyont napról-napra
 csökkenti; mely nem engedi, hogy nemzetünk
 Európa nemzetei között az öt történelménél fogva
 megillető helyet elfoglalhassa: ugy annál a nem-
 zetnél kormány és törvényhatóságok, egyesületek
 és egyesek, városok és községek, állam és tár-
 sadalom bizonyosan már régen lázas munkában
 volnának és elkövetnének mindent arra nézve,

* Ezen aktuális cikket ajánljuk a községi eljárá-
 ságok és a történelmi társulat különös figyelmébe. Szerk.

hogy a nagy nemzeti szerencsétlenség megszü-
 ntessék, és a nemzet fejlődésének útjában álló
 akadály elháríttassék.

Nálunk azonban ezen a téren nagyon kevés
 történik. Hát nem tudjuk mi, hogy nálunk ezer
 ember közül évenként csaknem kétszer annyi hal
 meg, mint Angliában? Nem tudjuk, hogy nálunk
 a gyermekeknek több mint fele meghal, mielőtt
 az ötödik életévét elérné? Nem tudjuk, hogy e
 tekintetben Európának utolsó nemzetét képezzük,
 s még Szerbia, Oroszország és Törökország is
 kedvezőbb halandósági aránnyal dicsekedhetnek?
 Nem tudjuk azt, hogy ez óriási nemzeti szeren-
 csétlenség, annyi, mintha minden évben egy nagy
 háborút veszítenénk el? És végre, nem tudjuk
 azt, hogy ezen lehet segíteni, ha az okokat ismer-
 jük? Ugy látszik, nem, mert keleti indolen-
 ciával nézzük nemzetünk pusztulását.

Nos hát, ha nem tudjuk, úgy meg kell tud-
 nunk. A statisztika tanúságainak köztudattá kell
 válniok; ismernie kell azokat a társadalom min-
 den tényezőjének, minden rétegének, mert a tár-
 sadalom minden tényezőjének és minden rétegé-
 nek közreműködése szükséges ahhoz, hogy a baj
 elháríttassék. A gyógyítás csak úgy lehetséges,
 ha a baj okait és viszonyait ismerjük; erre azon-
 ban az országos statisztika messze van. Az or-
 szágos statisztika kétségtelenül feltárja az országos
 bajt; az országos baj azonban a helyi bajok
 összességéből alakul; ezeket kell tehát felismer-
 nünk, ezeknek okait, körülményeit, alakulását és
 viszonyait kell feltárnunk, hogy a gyógyítás nagy-
 szerű nemzeti processusa megindulhasson; más-
 szóval meg kell teremteni a helyi s megyei statisztikát.

Sokan talán hitetlenül fogják erre fejüket
 csóválni; és mi magunk is elismerjük, hogy an-
 nak megteremtése nem megy egyszerre és nagy
 nehézségekkel jár. Ha azonban meggondoljuk,
 hogy egyrészt a megyei statisztika alapjának
 megvetésére itt van a legjobb alkalom, s hogy
 az ugyszólván egy kis jóakaraton kívül semmi
 nehézséggel sem jár; másrészt a megyei statisztika-
 nának a megteremtett alapon leendő tovább fej-
 lesztésére a legilletékesebb tényező már megvan,
 a mely a statisztika művelését egyik főfeladatául
 tűzte ki: egy a dolog nem fog oly nehéznek és
 kivihetetlennek föltűnni.

A megyei statisztika alapjának megveté-
 sére semmi egyéb nem volna szükséges, mint-
 hogy a községi eljárásságok a holnapután

kezdődő népszámlálás alkalmával a beérkezett
 egyéni számláló lapokat és házi gyűjtő lajstro-
 mokat azok felterjesztése előtt egyszerűen má-
 soltassák le és ezen másolatokat tartásák vissza.
 És mi ezennel nyíltan felhívást intézünk Bács-
 Bodrogh vármegye valamennyi községének előjár-
 ságához, hogy tegyék meg a közigyűjtés e kis ál-
 dozatot! Hiszen nem olyan sok munkából áll az;
 a számláló lapok, melyek még december 28-án
 szétosztattak, többnyire január hó 2-ik vagy 3-án
 már összeszedetnek; a népszámlálás befejezéséig,
 vagyis január 10-ig azok kényelmesen lemáso-
 latók. És mily óriási munkától kímélik meg ma-
 gukat ezáltal! Ezen számláló lapok alapján a
 községi lakosságról egy oly összeírást fektethet-
 nek meg, mely pontosan tovább vezetve, az oly
 sok különböző alkalomból felmerülő összeírást és
 házról-házra való járklást egyszerűen s mindenkorra
 feleslegessé teszi. Ha a számláló lapok másolatai
 megvannak s az azok alapján megfektetett nyil-
 vantartás tovább vezetettik, úgy az adókövetés,
 az utjonozás, a tanköteles gyermekek, a gyá-
 moltak és gondnokoltak stb. összeírása alkalmá-
 val a községnek már kész nyilvantartása van.
 Valóban csak a saját érdekükben cselekszenek,
 ha ezt megteszik s a mellett a közigyűjtés oly
 szolgálatot teljesítettek, melynek horderejét most
 még ki sem lehet számítani. A népszámlálás al-
 kalmával összegyűjtött számláló lapok tömege be-
 cses tudományos anyagot képez s mi kérjük a
 községek előjáróit, ne engedjék e beccses anyo-
 got kezeik közül nyom nélkül kikiklani, hanem
 őrizzék meg azt azon illetékes tényező számára,
 aki hivatva lesz annak életet adni s azt nemze-
 tünk és vármegyénk javára felhasználni!

S azon illetékes tényező már megvan; semmi
 sem kell egyéb, csakhogy működését ez irányban
 is megkezdje. A vármegyei történelmi társulat
 alapszabályaiban egyik fő céljául tűzte ki a sta-
 tisztika művelését. Azt hisszük, hogy e társulat
 súlya és tekintélye, tagjainak tudományosságja,
 buzgalma és hazafiusága teljes garanciát nyújt,
 a beérkező anyag tudományos, szakszerű fel-
 dolgozása iránt. Második felhívásunk tehát e te-
 kintélyes testülethez szól, ragadja kezébe a me-
 gyei statisztika ügyét s tegye annak tanúságait
 közzé. Önmaga iránti kötelességet teljesít,
 midőn alapszabályait végrehajtja. Azt hisszük,
 hogy a vármegye kormányán álló férfiu, ki egy-
 szersmind a társulatnak is elnöke, valamint a

A „BÁCSKA“ tárcája.

Szilveszter éjelen.

Oly sokszor zengé lant a Szilveszter-éjelt
 Sejtelmes voltáról hangzott ihlett ének,
 A költők éneke.
 Dicsérték, gyalázták, kitől mit érdemelt,
 Sőt akadt egy lantos, ki a vén gyereket
 Poharat emele.

En is eltűnődöm, lelkelem elmélázik,
 Gondolkozom: mím van és mím hiányzik,
 Öröm vagy bánatom?
 Soká . . . hosszan tart ez; míg itt a kebelben
 Megdobban valami, halkán suttozni kezd;
 En némán hallgatom.

Nem háborít semmi, nem kell attól félnem,
 Hogy talán egy nyájas hang felvezzen,
 Homlokon csókolnak.
 Körültem senki sincs, lakom siri néma,
 Csak a bútor zizeg, talán a szű rájja,
 Elgedülti társam.

Mécsém fénye is csak betegesen perceg,
 Talán ő is érzi, mit e kebel érez
 E szakgató kint.
 Talán oda vágynak, a hol többen ülnek,
 Nevetve csevegnek, mint velem csevegtek
 Kik közül senkim nincs.

Oh! mert én is éltem, voltak reményeim,
 Midőn gyermek valék s a mezők réteim
 Píllangot kergeték.
 . . . Vidám ifjú lettem, a mikor hű barát
 Hű lány hallgatta meg, e kebel panaszát,
 Tán csak álmok ezek?

A titkos hang beszél tovább és megsúgja,
 Hogy mím hiányzik még, vagy mím kívánhatna
 Zajongó kebelém.

„Míd van? egy örök tájadalom! S mím hiányzik?
 „Boldogság! . . . amaz fog megölni. E másik
 Sohasem lesz tied!”

Deréki Antal.

MIT HOZOTT A KRISZKINDLI?

(Történet a katonai életből.)

Karácsony előestéje volt.
 Százhuszonötök között, kik „tartalékos tiszté való
 kiképeztetés végett” a Ludovika-Akadémiába voltak
 vezényelve, alig maradtunk ott vagy narmincan; a többi
 a „honvédelmi miniszter ur öngyémeltósága által enge-
 délyezett három napi szünidő” élvezése végett elzónázott
 a szélrózsa, ki tudja, hány irányába? Amde az ott ma-
 radt 30 közül is csak negyed magammal voltam benn
 az intézetnek ugynevezett „egyévi önkéntesek hálóter-
 mében”, 26-nak kimaradási engedélye volt reggeli 6
 óráig, hármat a „muszka” nátha az ágyhoz kötött, én
 pedig a század napos tizedes helyettese voltam. Oh, hogy
 e napon is a szolgálat érdeke az első!

A 26. kimaradással bíró társam már d. u. 2 órakor,
 midőn a parancskiadás megtörtént, elhagyta volt az in-
 tézetet, három influenzás kollegámat pedig egész napon
 át a láz gyötötte. Képzeltető tehát, mily kellemes és
 mulatságos délutánom volt.

Végre eljött a 9 óra. A takarodó elhangzása után
 kötelességeim után kellett nézmem. Megvizsgáltam a kály-
 hákat, vajjon nem maradt-e bennök valami égő história,
 a folyosókon lejjebb csavartam a gázlángokat, a háló-
 teremben pedig egynek kivételével eloltottam azokat.
 Azután a három influenzás kollegát jól betakarva, le-
 mentem a földszintre és beadtam esti jelentésemet az
 ügyeleti őrmesternek, mely szerint „élelmezési létszám
 125, szabadságon van 95, kimaradási engedéllyel távol
 van 26, igazolatlanul nem hiányzik senki, honn van tehát
 3 influenzás és én, a század napos tizedes helyettese.”

Az ügyeleti őrmester gépszerűleg elhadarta az any-
 nyiszor hallott teendőket, melyek a napos tizedesnek
 takarodó után kötelességei, különösen hangsúlyozva a
 le nem fekvést, különösen ma, midőn B. százados ur,
 az önkéntes osztag parancsnoka, az intézeti ügyeleti
 tiszt, akinek pedig az a jó szokása (tartás meg az Isten!),
 hogy éjjel 8—10-szer is megvizsgálja ügyeletes közegeit,
 vajjon nem kéjelegnek-e a kecses Morpheus istennő
 karjaiban.

Ne neked karácsonyest! gondolám. Nem elég, hogy
 egész délután majd megölt az unalom, most még csak
 meg sem reszkírozhatom a lefekvést, mert nagyon meg-
 keserülhetném azt a pár pernyi nyugodalmat

Boszankodva másztam meg a két emelet lépcsőit,
 átkozva a naposságomat, de tökéletes elhatározással, hogy
 lát csak azért sem fogok lefeküdni.

Belpéve a hálóterembe, még egyszer megvizsgált-
 tam a három betegét, hogy jól be vannak-e takarva,
 aztán odaültem az asztalhoz, elővéve a szolgálati sza-
 bályzatot, vagy mint egyik tanárunk azt elnevezte: „a
 katonai bibliáját”, hogy keressen benne a szent ígétet.
 Amde itt sem volt sokáig nyugtom, mert Morpheus, e
 csalfa szirén egyre ott táncolt előttem, hol arcomat simo-
 gatva meg, hol meg szememet csókolgatva égő, parázs-
 ajkaival s egyre dúdolva Goethe ama dalát:

„Du liebes Kind, komm, geh' mit mir,
 Gar schöne Spiele spiel ich mit dir!”

Boszankodva az istennő csábítgatásai felett, külö-
 nösen pedig azért, mivel egy m. kir. honvéd egyévi
 önkéntest német nótákkal akart magához édesgetni, be-
 csaptam könyvemem s kimentem a folyosóra.

Borzasztó idő volt kinn. A vihar, mely alig egy-
 negyed óra előtt kezdődött, tetőpontját érte el. Süvöltött
 a szél, megmegrázva az ablakokat; az összefagyott hó-
 pelyhek nagyot koppantak, amint az ablak üvegéhez
 értek.

Brr! de hideg van! Siettem vissza a hálóterembe,
 attól félve, hogy meghűttem magam, influenzát kapok
 és másnap, midőn majd a szolgálatot átadom, még majd
 ki sem mehetek a városba.

Köpenyembe burkolózva elgondolkoztam a múlt idők

vármegyei statisztikai tanács is szívesen át fogja engedni e tudományos testületnek feldolgozás végett a hozzá beérkező statisztikai anyagot, mielőtt az az illetékes helyre felterjesztetnék. A feldolgozás eredményének közlésére ott áll a társulat évkönyve, de szívesen áll rendelkezésre lapunk is. S az eredmény rövid idő múlva az lenne, hogy vármegyénk demologiai viszonyai nyitott könyvként tárva lennének, és kormány és megyei kormányzat, társadalom és a községek biztos kézzel nyulhatnak be egészségtelen állapotaink legmélyébe, hogy azokat meggyógyítsák.

Rapaics Radó miniszteri tanácsos, a földmívelési minisztérium vízügyi osztályának főnöke, gróf Leiningen Ármán, a titeli vízszabályozási társulat miniszteri biztosa, városunkba érkeztek. A titeli rétközeli bizottság által a főispánhoz benyújtott memorandum tárgyában a főispánnal és alispánnal egész napon át értekeztek és oly megállapodásokra jutottak, hogy remény van arra, miszerint a volt csajkás kerület községek által már két évtizeden át orvosoltatni kért serelemek, melyek részben indokoltaknak találtak, orvosoltatni fognak. A nevezett községek nagy köszönettel tartozhatnak a vármegye főispánjának, aki kérelmüket fáradságtalan buzgalommal támogatván a kormánytól, jelentékenyen hozzájárult ahhoz, hogy ezen, oly rég húzódozó és a községeket oly közelről érdeklő ügy teljes megnyugvásra el fog intézteni.

A közigazgatási reformjának elhalasztásáról különböző hírek keltek szárnyra a lapok némelyikének hasábjain. Mint olvassuk, e hírek nem felelnek meg a valóságnak. A közigazgatási reformokat illetően a kormány programjának semmiféle változás nem történt. A miniszterelnök, mint tudva van, kilátásba helyezte a megyei adminisztráció államosítására s a közigazgatási biráskodásra vonatkozó javaslatoknak oly időben leendő előterjesztését, hogy azok még a jelen ülészakban törvényerőre emelkedhessenek. A kormány ma is szilárdul el van határozva ezen ígéretének beváltására. Többet a közigazgatási reformok közül már eredetileg sem vett fel a kormány a jelen ülészak teendői közé. Elhalasztásról tehát semmi tekintetben szó nem lehet.

A mezőrendőrségi törvény megalkotása egyike azon törvényhozási feladatoknak, melyeket a kormány már a legközelebbi időre kilátásba vett. Az ide vonatkozó javaslat előterjesztését csakis azon körülmény késlelteti, hogy szükséges a megalkotandó törvényt szervezők között a közigazgatási reformjával. Miből e reform alapelvei meg lesznek állapítva, azonnal be fogja nyújtani a földmívelésiügyi miniszter a mezőrendőrségi törvényjavaslatot is.

Az országos honvédség-élv-alap, melynek első forrását az uralkodó-pár koronázási ajándéka képezte, tudvalevőleg a szűkölködő 1848-iki honvédeknek gyámolítására szolgál. Mint értesülünk, illetékes helyen elhatározott dolgok tekintetében az, hogy ezen alap törzsvagyona a jelenlegi honvédség részére tartassék fenn akkor is, ha a dolgok természetes rendje szerint nem lesznek már többé életben az 1848-iki honvédségnek segélyező tagjai. Valószínű, hogy a szóban forgó alaptól az esetben a jelenlegi honvédség számára özvegy- és árvasegélyezési alap fog létesítenni.

A közigazgatási reform finansziális kérdése. A M. K. egyik számában részletezi azt, hogy mennyibe fog kerülni az államnak az új közigazgatási szervezet. Az érdekes, de igen bizonytalan alapon álló s a valóságtól, azt hisszük, messze járó adatokból közöljük a következőket: Főispáni fizetés 5000 frt, személyes pótlék 2000 frt. Alispáni fizetés 2500 frt, lakpénz 400 frt. Tanácsosi fizetés 1600 frt, lakpénz 300 frt. I-ső oszt. titkári vagy jegyzői fizetés 1200 frt, lakpénz

300 frt. II-os oszt. titkári vagy jegyzői fizetés 1000 frt, lakpénz 200 frt. I-ső oszt. fogalmazói vagy aljegyzői fizetés 800 frt, lakpénz 200 frt. II-os oszt. fogalmazói vagy aljegyzői fizetés 700 frt, lakpénz 150 frt. Főszámvéví 1200 frt fizetés, 200 frt lakpénz. Számítást 800 frt fizetés, 150 frt lakpénz. Főszolgabíró 1500 frt fizetés, 300 frt lakpénz. Szolgabíró 1200 frt fizetés, 200 frt lakpénz. Járásorvos 800 frt fizetés, 200 frt lakpénz. Mérnök 1000 frt fizetés, 200 frt lakpénz. — A személyi járandóságok összege 12.495.530 frt. Dologi kiadások összege 1.355.000 frt. Az egész állami közigazgatás évi szükséglete 13.850.530 frt. Ezzel szembeállítva azon öszszegyet, amelyet az állam a közigazgatási ágakra fordított, azaz 8.661.989 frtot, kitűnik, hogy az új közigazgatási szervezet mintegy öt millió forinttal fog többé kerülni.

A pénzügyminiszter a következő rendeletet adta ki: Felmerült kérdés folytán ezenel rendelen, hogy a magyar kincstár terhelő nyugilletmények (nyugdíjak, kegydíjak, nevelési pótlékok) ugy mint eddig, ezentul is a hó 2-ik napján szolgálatának ki a jogosultaknak; önként értetődik, hogy a nyugilletményt élvező fél vagy megbízottja az ezt követő napok valamelyikén, tehát a hó 2-ika után jelentkezik a járandóság felvételeért, a már esedékessé vált részlet a hó többi napjain is kiíphetető. Megjegyzem, hogy azokban az esetekben, midőn a nyugdíjas a hó első napján meghal, vagy a női nyugdíjas (özvegy vagy leányárva) e napon férjhez megy, az elhalt törvényes örökösének, illetőleg az újból férjhez ment özvegynek vagy házasságra lépett leányárvának a nyugilletmény teljes havi részlete fizetendő ki, minthogy az 1885. évi XI. t. c. 16. §-a értelmében az állandó ellátások teljes hónapokra járnak s azon hó végével szüntetendők meg, amely hónapban a megszűnéshöz kötött feltétel, vagyis az idezött törvények 32. és 50. §-aiban megjelölt esetek egyike bekövetkezett. Kivételnek csak akkor van helye, ha az utalványban a megszűntetés tekintetében határozott bizonyos nap van megjelölve, mint a kegydíjaknál vagy az 1884. évi XI. t. c. életbelépte előtt érvényben volt nyugilletási szabályok alapján engedélyezett nevelési pótlékoknál, amely esetekben a járandóság utolsó havi részlete az utalványban meghatározott napig terjed. Végül figyelemzetem egy a számfeljö közegeket, mint a fizető pénztárakat, hogy az életbenlét iránt tett lelkész bizonyítványok, amennyiben ezek a nyugtán a hó 1-jéről kelteztek, e részben szabályszerűen kiállítottaknak tekintendők, ellenben, ha a nyugilletmény folyó havi részletének felvétele végett benyújtott nyugtán az életbenlét az elhalt hó valamelyik napján igazolattnék, az ily nyugták nem fogadandók el.

Városok osztályozása lakásbér szerint. Mint tudjuk, — az ország városai különböző osztályokba vannak osztva a lakásbér alapján, és a katonaság elszállásolási költségei ily osztályok szerint állapítottak meg. A honvédelmi minisztérium az 1891. évi január hó 1-től az 1895. évi dec. hó végéig terjedő időtartamra, ez utóbbi öt év lakbérleti viszonyait tekintetbe véve, új osztályzatot állapított meg, a melyet mi is jónak látunk egész terjedelmében közölni. I-ső osztály város Kassa, (Budapest, mint főváros, nincs az osztályozásba fölvéve; az külön területet képez e tekintetben.) II. osztály város Magyarországon nincsen. III. osztályba tartozik Kolozsvár, Pécs, Pozsony, Sopron, Szabadka, Szeged, Temesvár, Ujvidék, Zágráb. IV. osztály: Debrecen, Püme, Győr, Kecskemét, Maros-Vásárhely, Miskole, Nagy-Váradi, Szekes-Fejérvár, Sziszek. V. osztály: Arad, Brassó, Eperjes, Kaposvár, Komárom, Lugos, Máramaros-Sziget, Nagy-Becskerek, Nagy-Kanizsa, Nagy-Szeben, Nyitra, Sátoralja Újehely, Trenesén, Veszprém, Eszék. VI. osztály: Balassa-Gyarmat, Békés-Csaba, Békés-Gyula, Besztercebánya, Cegléd, Deés, Eger, Esztergom, Gyöngyös, Igló, Keszthely, Kis Várda, Losonc, Nagy-Enyed, Nagy-Kikinda, Pancsova, Szászváros, Szatmár-Némethi, Szolnok, Szombathely, Ungvár, Zilah, Zombor, Károlyváros, Varsád. VII. osztály: Déva, Fehérvár, Fényegyháza, Gyulafehérvár, Hódmező-Vásárhely, Késmárk, Kis-Marton, Körmend, Léva, Munkács, Nagy-Károly, Nagy-Mihály, Nagy-Szombat, Nyiregyháza, Orsova, Pápa, Rimaszombat, Rózsahely, Sáros-Patak, Siklós, Szomorja, Székely-Udvarhely, Versec, Zalaegerszeg, Belovár, Mitrovic, Péter-

felett. Eszembe jutott a mult karácsony estéje, midőn egy kedves család körében ünnepeltük a Megváltó születését, visszagondoltam a sok apró-cseprő kedves ajándéka, mit a kriszkindli hozott. Vajjon mit hoz az idén a kriszkindli?

Majd ismét a jövőre gondoltam. Miként fogom keresztül küzdeni az év még hátralevő részét? S mi lesz az eredmény? Vajjon sikerülni fog e a vizsga? Vagy tán két esztendő lesz belőle? Oh Istenem! Oh az a 25-ik §.

Ekként kalandoztak gondolataim, egyszer csak a terem egyik sarka világosodni kezd. Oda tekintek, a fény egyre vakítóbbá válik, s ime ajtó nyílik meg, melyen egy gyermek lép be. Fejét vakító fénykör övezte, vállain két hófehér szárny lebegett. Eltakartam arcomat, hogy ne lássam a jelenséget, de az egyenesen felém tartott.

„A jövőt akarod megtudni?” kérdé tőlem. „Kövess s megmutatom!”

Önkénytelenül felkeltem és követtem. Hosszu, fárasztó, rögös út állott előttünk. Iszonyu fáradságba került az akadályok elkerülése. O előttem lebegett, én líhegve követtem arcom veritékét törölve. Kértem, könyörögtem neki, hogy engedjen csak egy napig pihenem, de ő egyre azt válaszolta: „Nem lehet, mert elkésel.”

Már már kétségbeestem, midőn a kép hirtelen változott.

Ott álltam a vizsgáló bizottság előtt. Kérdeztek s én feleltem. Mindene igen jól megfeleltem. Oh mily sokáig tartott! Végre befejeződött. Ekkor felállott a bizottság elnöke, hozzám jött, kezét nyujta s így szólt: „Vizsgálja sikerült, üdvözlöm önt, mint tisztársamat.”

A kis gyermek ott állott mellettem, arcáról éltető örömsugár áradt reám, szemei mintegy kérdeznél látszóttak: Nos, meg vagy elégedve?

Igen, feleltem, egyik kérdésemre megvan a válasz, de a másik! Vajjon mit hoz a kriszkindli?

A gyermek arca hirtelen komollyá lett, arcát felhő borította be, szeméből villámokat szórt reám. Keztem félni tőle. Zavartomból hangja ébresztett fel: „Kövess, elégedetlen!”

A kép hirtelen ismét változott.

Ágyúk döngése, puskák ropogása, kardok villogása szelte át a levegőt... Ezredesünk jó hozzám... Hadnagy ur — parancsol — vegye át a század parancsnokságot. Századosa megsebesült. E papírra van feladata leírva.

A parancs megremegtetett. Oh miért is kellett századosomnak megsebesülni! Most nem kellene egy egész század életéért felelnem, aztán a cél keresztülvítele sem engem terhelne. Oh kegyetlen, mostoha sors!

Elővettem a papírlapot, hogy tanulmányom tárgyává tegyem, midőn egy kéz sulyát érzem a vállamon. Ijedten tekintek fel s — oh Isten ne hagyj el! — egy ismeretes alak állott előttem.

„Hogy hívják?” kérdé döngő hangjával.

Körütekinték, hogy holléteimről meggyőződést szerezzek. Borzasztó! Az egyévi önkéntesek hálótermében voltam.

Kiváncsian tekintetem a sarok felé, honnan az a jelenség az előbb előlépett. A sarok sötét volt újból, de a gyermek még ott állott, gúnyosan kacagott felém, kérdezve: „Tudod e, mit hoz a kriszkindli?” és eltűnt.

„Hogy hívják?” kérdé döngőben az a döngő hang. Ez végre magamhoz térített. Reszketve mondtam el jelentésemet: „Százados ur Kovács Benő egyévi önkéntes, alázatosan jelentem magam, mint napos tizedes helyettes az önkéntes osztagnál.”

„Holnap kihallgatásra!” volt a válasz...

... Karácsony első napja volt. Délutáni két óra. Honn maradt kollegiummal parancskiadáson vagyunk. A szolgálatvezető őrmester olvassa:

„49. számú század napi parancs. Budapest 18. december hó 25-én. Kovács Benő egyévi önkéntes, mivel mint napos tizedes helyettes az ügyeleti tiszt ur vizsgálata alkalmával alva találtott, szolgálatban elkövetett banyagsága miatt (6) hat órai gúszbateréssel fenyttem. Századparancsnok...”

Ezt hozta a kriszkindli.

Klein Béla.

várad, Ruma, Verőce, Vukovár, Zimony. VIII. osztály: Abony, Abrudbánya, Álmosd, Baja, Bazin, Bonyhád, Borosjenő, Csákova, Csákszereda, Edeleny, Erzsébetváros, Feketehegy, Fogaras, Jászberény, Jolsva, Karánsebes, Keresztényfalva, Kézi Vásárhely, Kishegyes, Kőszeg, Lőcse, Medgyes, Mohács, Nagy-Harsány, Ó-Gyala, Oravica, Paks, Pécsvárad, Pöstyén, Segesvár, Szászsebes, Szeghegy, Szepes-Várnya, Szobránc, Tata, Topolya, Uj-Szőny, Broód, Glna, Gospic, Gradiska (Ó és Új), Krapina, Ogalin, Petrinja, Zengg. IX. osztály: Albert-Irsa, Dorozsma, Feketehalom, Földvár (Brassomegye), Heves, Homonna, Nagy-Disznód, Nagy-Körös, Nezsider, Örkény, Ormező, Rozsnyó (Brassomegye), Tolna, Török-Bece, Vác, Vidombák, Zsolna, Djakovár, Indija, Kutjevo, Otcocac, Samobor, Vinkovce. X. osztály: Alsó-Ribnice, Botfalu, Hőltővény, Kis-Szent-Miklós, Kis-Torony, Modor, Szent-Erzsébet (Szebenmegye), Szent-György (Pozsonymegye), Szent-Péter (Brassomesye), Vinna-Banka.

A karácsonyi előléptetések. A császári és királyi hadsereg 1890. december 24-iki, 47. számú rendeleti közlönye hozza a tartalékos tiszti kinevezéseket, melyek száma ez évben feltűnően nagy. Kinevezetett a monarchiában a gyalogsági csapatoknál 1430, a vadászcsapatoknál 168, a lovasságnál 165, a tüzérségnél 246, a műszaki csapatoknál 18, az utászrezdnél 6, a vasuti-és távirdeazrednél 24, az egészségügyi csapatoknál 28, s a szekerészcsapatoknál 104 tartalékos hadnagy, azonkívül kinevezetett a hadügyminisztérium részéről 301 tartalékos hadapród-tiszthelyettes, illetve hadapród.

Értekezlet az árucarnok ügyében.

A Zomborban létesítendő árucarnok ügyében, a középkereskedelmi iskola épületében, e hó 26-án igen népes értekezlet tartott. Szép bizonyítványt állított ki magáról ez által a zombori iparos osztály, mert megmutatta, hogy fel tud emelkedni a kor színvonalára s hogy kész mindent elkövetni, ami által egyrészt saját helyzetét segít, másrészt e város iparát és kereskedelmét előmozdítani képes.

Az értekezlet menete a következő volt: Zsulyevits Ernő középkereskedelmi iskolai igazgató, kinek kezdeményezésére indult meg a mozgalom, tudvözölvén a megjelenteket, behatóan az életből merített példakkal illusztrálva ismerteti első sorban az árucarnok s másodsorban az ezzel kapcsolatba hozandó hitelszövetkezet célját; kifejti, hogy ezeknek mily előnyei lennének egy a n: zy közönség, mint kiválóan az iparosok szempontjából és felhívja az értekezletet, hogy tartózkodás nélkül nyilatkozzanak arra nézve, hogy magukévé teszik-e, helyesnek, hasznosnak és Zomborban kivihetőnek találják-e ezen eszmét?

Id. Husvéth István, Heindlhoffer Róbert, Rombay Dezső, Steiner Lajos, Darázs, Preszler és még többen lelkes szavakban emelték ki az eszme jelentőségét, fontosságát az ipar és kereskedelem fejlesztése érdekében és rentabilitását s mitán ellene egy hang sem emelkedett, az értekezlet kimondotta: hogy Zomborban egy nagyobb szabású árucarnokot és azal kapcsolatban egy iparos hitelszövetkezetet létesít, s maga részéről mindent elkövet, hogy a kitűzött célt minél teljesebben elérhesse.

Elnöklő igazgató előterjeszti ezután a főbb irányelveket, a melyek alapján az aláírásra való felhívás kibocsátandó lenne.

Ezek nagy vonásokban a következők:

1. A zombori árucarnok és az ezzel kapcsolatban álló iparos hitelszövetkezet célja: a zombori iparosok produktív- és hitelképességének közös gazdálkodás és hitelyújtás útján való előmozdítása oly formán, hogy a szövetkezet a tagjai által előállított iparcikkeket átveszi, azokat a közös csarnokban kiállítászerűen elhelyezi, értékük 2/3-ad része erejéig előteget nyujt és az átvett és elhelyezett árukat szabbott áron eladja.

2. A szövetkezet tagja lehet minden önnálló, fedhetlen életű egyén, ki egy, vagy több üzletész befizetésére magát kötelezi. Egy, névre nézve üzletész 25 frt névértéket képvisel, mely 1 frtos 25 havi előleges részletekben fizetendő be.

3. A szövetkezet megalakul, mihelyt legalább 50 tag 200 üzletész alatt.

4. Az alakulás alkalmával két évre 12 tagból álló igazgatóság és 3 tagu felügyelőbizottság választatik. Az igazgatóság tagjainak fele évenként kisorsoltatik.

5. A szövetkezet 1891. évi július hó 1-én kezd meg tényleg működését.

6. Az árucarnok adandó előleg nagyságának meghatározására az igazgatóság évről évre beöszbízottságot választ, mely az igazgatóság két tagjából és a különböző iparágak szerint, az igazgatóság által választott egy szakértőből áll. Ez utóbbi oly iparos, ki hitelt nem igényel.

7. A szövetkezet az iparcikkek elhelyezéséért és elarusításáért a közgyűlés által meghatározott díjakat, az előlegekért pedig meghatározott kamatláb mellett kamatot szed.

8. A közgyűlésen minden üzletész után egy szavazat gyakorolható; öt szavazatnál többet senki sem képviselhet.

9. Az évi tiszta jövedelemnek 10% a az igazgatóság és a felügyelőbizottság díjazására, 20% a tartaléktőke képzésére és szaporítására fordítatik, a fennmaradt öszszeg pedig, az üzletészeknek aránya szerint, a tagok közt felosztatik. A tartaléktőke, mely az esetleges veszteségek pótlására szolgál, addig növelendő, míg a befizetett alaptőke magasságát eléri, ezentúl pedig saját kamataival szaporítatik és az e célra rendelt 20% is a tagok között, üzletészek arányában, felosztatik; a jövedelemből való szaporítás csak akkor veszi megint kezdetét, ha a tartaléktőke a veszteségek fedezése folytán a fent említett maximum alá süllyed.

10. A szövetkezeti tagok a szövetkezet tartozásaiért csak a lekötött üzletészeik erejéig felelősek.

11. A szövetkezet időtartama egyelőre 30 évre állapítottatik meg, mely tartam azonban közgyűlési határozattal meghosszabbítható. A szövetkezet feloszolhat, ha a közgyűlés ezt 2/3-ad többséggel elhatározza.

Az előterjesztés minden egyes pontja felett beható, élénk eszmecsere fejlődött ki s végre az egész teljességében elfogadtatott. Kimondatott továbbá: hogy ezen pontozatok alapján az aláírásra való felhívás január hó első napjaiban lesz kibocsátva; az aláírások február hó 5-én záratnak le és hogy a tagok február hóban alakuló gyűlésre hivandók öszze.

Ugy az aláírásra való felhívás, mint az alapszabá-

lyok az é ki, a

az ó kiser ben vites beza

nyerf

777

H

köny

kegyel igazi t gyos f nál, ak gúnkt lehet d lehet l árasza kinjába cog a melegit tikulál. még a S mégi az aran a divat de erő hogy az kint je szobába sát (ez meg a ilyenkor didereg sokszor mas ez iszonya S az en szerenes is, akik örömet vaszt, a véget. tél s m azok k felszár

B

Hayna d ságho z atrikai ad ki n nép a n ellátásu nok jura mak fel ter rende zása irad

fi

sége Ap B. Szüzoly keü resztról n — Török vezetésé ról Kalcó Adára ug zsef baj-jára Nag

Ho

Kálmán t noka, On véd-lakta az esti 9 28-án uta

ezred) a talékos Sz Dezső, S helyettese Dániel, és Rehák tes a 31-nevezetett

A

e hó 28-é nevezését lapunk be

Melléklet a „Bácska“ 100-ik számához.

lyok elkészítésére s a szükséges teendők végrehajtására az értekezlet kebeléből egy 66 tagú bizottságot küldött ki, a mely bizottság működését már a napokban megkezdi. Ezek után az értekezlet elnöke megköszönte azt az élénk érdeklődést, a mellyel az iparosok ez ügyet kísérték s kérve a jelenvoltagekat, hogy saját hatáskörükben kövessenek el mindent, hogy ezen ügy diadalra vitessék, — az értekezletet lelkes éljenzések között bezárja.

Adja az ég, hogy a szép kezdet méltó folytatást nyerjen!

Előfizetésre felhívás

„B Á C S K A“
XIV. évfolyamára.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Neptanítók számára:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor** könyv- és könyvnyomtatásos vállalatára küldendők.

Helyi és megyei hírek.

Szép karácsony. A legszebb és még ma is kegyeletesen megült ünnep a karácsony, meghozta az igazi telet is. Az utcákon mindenfelé piros orrokat, fagyos füleket s jégesapós bajuszokat látni (már t. i. azoknál, akiknek bajuszuk van). A szép idő hőlyközönéségtől is kicsalta az utcára s a sétálók egész seregével lehet délfelé találkozni. Az igaz, hogy nem egy dandyt lehet látni, aki a legmelegebb bókokkal iparkodik elárászani — kinjában — a velesétáló kis tündérekét, kinjában — mondjuk — mert láttuk, hogy hogyan vacog a foga a hidegtől s hogy dugdossa zsebkezeit melegíteni, a melyekkel máskor olyan hatalmasan gesztikulál. Hja, hideg van . . . szörnyű hideg van . . . és még a leglángolóbb szerelem is megfagy — az utcán. S mégis milyen könnyű nekik! A lányoknak megvan az aranyos kis bundáskája, magas Stuart gallérral. Ez a divat! Aranyos kis téli sikkája. Az uraknak . . . no de erről ne beszéljünk. De gondolunk-e ilyenkor arra, hogy az emberiség nagy részére mily sok fájdalmat és kínt jelent ez a szó „tél“, s mikor odabenn a meleg szobában meglepődéssel nézzük a tűz pajkos patogóságát (ez ugyan egy kicsit magas, mert mi nem elégszünk meg a tűz nézésével, hanem vagy ferblizünk vagy iszunk ilyenkor), esztünkbe jut-e az, hogy hányan, de hányan dideregnek ilyenkor? Pedig értjük, mi az a nyomor, sokszor a könyökönkkel érintjük azt. De olyan szánalmas ez a látvány, hogy elfordulunk tőle. „Hisz ez iszonyu — mondjuk — de én istenem, mit tegyünk?“ S az ember gyorsan elhalad, hogy ne is lássa a mások szerencsétlenségének szomorú látványát. S bizony azok is, akik szeretik a hálókat, mulatságokat s a tél egyéb örömeit, a sok szomorúság láttára visszakívánják a tavaszt, a nap meleg sugarát, ami annyi szenvedésnek vet véget. A gazdagnak mily gyönyör a karácsony, a szép tél s mindez a szegénynek mily nagy kín. Áldott legyen azok keze, akik jótékonyosságukkal a szegények könyeit felszárítják iparkodnak.

Biboros érsekünk legújabb körlevele. Haynald Lajos biboros érsekünk körlevelét intézett papságához, melyben közli XIII. Leo pápa körlevelét az afrikai missziók tárgyában s maga is buzdító felhívást ad ki papságához, elrendelvé, hogy vizkeresztok a nép a missziókra való adakozásra felhívassék. A szűkebb ellátású és a teológiában kiváló plébánosok és képlánok jutalmazására szolgáló Nádasdy-alapból adott jutalmak felsorolása után közli a biboros a belügyminiszter rendeletét az Amerikába való kivándorlás korlátozása iránt.

Hírek az érseki egyházmegyéből. Ófelsége Appell Eduard alesperes és zentai lelkésznek a B. Szűz Máriaól nevezett mezei apátság — Bóbits Károly kerületi jegyző és topolyai lelkésznek a szent Keresztről nevezett aszói prépostság címét adományozta. — Török Sándor kalocsai káplán a tatabányai plébánia vezetésével megbízott. — Kovács János káplán Adáról Kalocsára, Bálint György pedig Szent-Istvánról Adára ugyanolyan minőségben átrendeltetett. — Uhl József bajai róm. kath. káplán Kalocsára és helyébe Bajára Nagy Mátyás tamerini káplán helyettesített át.

Honvédeink vendége. Karstenfelsi Paczor Kálmán tábornok, a szegedi II. honvédkerület parancsnoka, Óhl Antal honvéd-főhadbíróval az építendő honvéd-laktanya terveinek megvizsgálása végett f. hó 26-án az esti 9 órai vonattal Zomborba érkezett, s innen f. hó 28-án utazott el.

Kinevezések. Házi ezredünkben (cs. és kir. 23. ezred) a következő volt önkéntesek nevezettek ki tartalékos hadnagyokká: Wertheimer Zsigmond, Tárcazy Dezső, Szalay Dezső és Kniel Frigyes; tartalékos tiszt-helyettesekké kinevezettek: Kouratpattinszky (Papp) Dániel, Rumbach Lajos, Krajnyák Antal, Mayer János és Rehák Albert. — Vujevich Lajos volt vadász önkéntes a 31-ik vadászszázalóhoz tartalékos hadnagygyá nevezetett ki.

A honvédség köréből. A rendeleti közlöny e hó 28-iki száma hozza a tartalékos honvédtisztek kinevezését. A mi ezredünkben kinevezettek: Matzitz Pál (lapunk belmunkatársa), Kiss Károly és Klein Béla Ber-

nát volt egyévi önkéntesek. — Burány Béla, a helybeli honvédszázalóhoz tartozó hadapród őrmester, tisztlyettessé léptettetett elő.

Személyi hír. Dr. Margalits Ede, a zombori állami főgimnázium igazgatója, szabadságidejének letelével, január hó 20-án újra el fogja foglalni hivatalos állását.

Szilveszter-estély. A zombori kaszinó egyeteli dalárda 1890. évi december hó 31-én a polgári kaszinó-egylet helyiségeiben tombolával egybekötött dal- és tánc-estélyt rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Műsorozat: 1. a) Aggbázy. Fényes csillag. b) Gaál F. Reggeli fohász. Férfikardalok. 2. Singelee J. B. Ábránd Bellini „Alvajáró“ című operájának dallamai fölött. Zongorakísérettel hegedűn játssza Mokry Olga k. a. 3. Donizetti. Bücsü. (Laddio.) Kettősadal. Eneklék Tessényi Vilma k. a. és Sztójkovits György ur. 4. Gaál F. Epilog. Férfikardal. 5. Rossini. Ária a „Cenerentola“ című dalműből. Eneklék Szabácsy Anna k. a., az orsz. m. kir. zeneakademia növendéke. 6. Georges Lorin. Szeretem a nöket. Monolog. Elmondja dr. Baloghy Ernő ur. 7. Szentirmay. a) Nyugtasd rajtam szép szemeid. b) Dal a Sugár Jancsirról. c) Budapest nagy híre van a lány-nak. Eneklék Mihályi Ernő ur. — Mokry Olga, Szabácsy Anna és Tessényi Vilma kisasszonyok, meg dr. Baloghy Ernő ur szíveségből működnek közre. Belépőjegyek 1 frtjával Sztřílich Zsigmond ur kereskedésében előre is válthatók. Kezdeté 8 órakor.

Nyilvános köszönet. A zombori izr. nőegylet által f. hó 20-án rendezett „thé dansant“ alkalmával felülfizetni szivesek voltak: Dr. Bruck Armin 5 frt, Breier Zsigmond 50 kr, Friedman Samu 2 frt, dr. Fischer Mihály 3 frt, Fischer N. Militics 1 frt, dr. Goldstein Ignác 4 frt, dr. Grünbaum Pál Ó-Beese 2 frt, dr. Grüner Samu 4 frt, özv. Kohn Ferencné 1 frt, Klein Ede 3 frt 71 kr, Messinger József 3 frt, Mihályi Ernő 1 frt, dr. Molnár Gyuláné 5 frt, N. N. 1 frt, Roheim Károly 5 frt, dr. Récséi Ede Kula 5 frt, Schlieszer testvérek 2 frt, Szilágyi Mór 5 frt, dr. Szilágyi V. István 2 frt, Spitzer J. B. 2 frt, dr. Schuller Simon 4 frt, Schuller Mór Szivac 3 frt, dr. Spitzer Mór 15 frt, Szilárd Gyula Budapest 5 frt, dr. Spitzer Mórné 2 arany, dr. Szabó Sándor 2 frt, Weidinger S. és Zs. 3 frt 80 kr. Összesen 94 frt 29 kr és két arany. Fogadják ugy a most felsorolt felülfizetők, valamint Bachrach Viktoré, Bárány Zsigmondné, Goldstein Mórné, Messinger Józsefné, Spitzer Jakabné és Weidinger Zsigmondné urnok, ugy Engel Zsófi, Goldfálm Gilka, Goldfálm Lina, Goldstein Flóra és Schaffer Flóra kisasszonyok, kik szíves közreműködésük által az estély sikerét nagyban emelték, végül a rendező bizottság t. tagjai és különösen Löwy Simon ur, mint pénztáros buzgó fáradozásukért, a vigalmi bizottság nevében legforróbb köszönetemet. Szilágyi Mórné, a vigalmi bizottság elnöke.

Sztanisicsról írják: F. hó 20-án tartotta meg községünkben Pappovics Dusan zombori főszolgabíró a községi tisztújítást, mely alkalmával bírónak Nuszli Antal, másodbíróvá Umszárdier Filöp, esküdtékké Haberpusch János, Heck Antal, Rozmann János, Szalai Ferenc, Kucsera Mihály, Glsini Lázár és Miskovics Kuzman, adószedővé Márton István, községi pénztárossá Cseng József és közgyűmá Pfeiffer János lettek megválasztva. Ugyanez alkalmával lett az unjon felállított községi rendőrség is megválasztva. Vezető lett Papp Bálint, volt m. kir. esendőörsvezető és jelenleg újdéki rendőr s kivülé még nyolc német, két magyar és két szerbajki közrendőr választottat. A német elem ugy az elüljáróság, mint a rendőrség választásánál ezuttal is megpróbálta a magyarok és szerbek ellen már többször tanúsított méltánytalanságát gyakorolni. Minduntalan arra hivatkoztak, hogy ők tízszer annyit adót fizetnek, mint a magyarok és szerbek, tehát tízszeres jog illeti is meg őket. Ezen balfelgásból eredhető veszeltyt csak az elnököl főszolgabíró tapintatos és békéltető eljárása volt képes elhárítani. — Ezen közgyűlésből a vármegyei főispán ur óméltóságához a közgyűlés egyhangú és lelkes határozata folytán tüdőzőlő stírgöny küldetett, tüdőzőlőlvén őt kormányzatának 10 éves fordulója alkalmából.

Megfagyott vadászok. Azaz szerencsére nem a vadászok fagytak meg — habár ehhez már közel állottak — mert a társaság, a melyben a helybeli nimródok előkelőségei is részt vettek és a pacseri határban körvadászt, tegnap este érkezett haza ép egészséggel, ólomzsinó képpel. Hát ezek a vadászok csuda dolgokat beszélnek . . . Az ilyen anzágotást ugyan nem szokták rendszeresen elhinni, mert nekik megvan az a privilegiumuk, hogy szabad igazat nem mondanok. No az egyszer elhiszük azt, amit mesélnek. Olyan hideg volt, állításuk szerint, hogy megfagyott a bor (erősen meg lehetett keresztelve!), megfagyott a kenyér s nem lehetett vágni. A vadászat elég szép eredménnyel végződött, mintegy 8 kört csináltak — de a nagy hó miatt egyet sem zárhat tak be — 23 nyulat s 2 foglyot löttek. — A vadászaton részt vettek Zomborból Fernbach József, Fernbach Károly, Zakó István, Lederer Pál, Fernbach Váli, Lelbach Keresztély és Szebold Károly.

Uj orvos Zomborban. Dr. Flesch Adolf egyetemes orvos tudor, a higiénia tanára, lapunk munkatársa, városunkban megtelepedett s mint a fogászat specialistája megkezdte működését. Lakik: fútea és korzó sarkán, a Falcione Gyula féle ház első emeletén. Rendel naponta délelőtt 9—10-ig és délután 3—5-ig. Nevezett orvos a budapesti polyklinikán hosszabb időn át működött s dr. Havas tanár, a fogászat terén pedig dr. Arkóvy egyetemi tanár tanítványa volt. A fiatal orvos nem ismeretlen a zombori közönség előtt lapunkban már eddig is kifejtett munkássága biztosítékát nyújtja képzettségének s a különös ajánlatát feleslegessé teszi.

Befujta az utat a hó. A fák azonban nem futhatna ezen a mi járdáinkon, mert menten kitörné a lábát, olyan sikosak. Ma már valamivel türtőzöbkek ugyan a járdák, sok helyen be vannak azok hamuzva, de még most is ki van az ember téve a nyaktörés veszélyének. Az ily esetekben pedig a kapitányságnak a legnagyobb szigorral kell eljárnia a háziurakkal szemben. Felhívjuk tehát az illetékes körök figyelmét, hogy az ilyen esetekben a gyors intézkedés szükségességét tartsa szem előtt, mert hogy még eddig szerencsétlenség nem történt, az bizony csak a véletlennek köszönhető.

Gyógytár eladás. Saly Antal helybeli gyógyszerész gyógytárát eladta Hegedűs József dályai gyógyszerésznek.

Jankováci hírek. A jankováci olvasó-egylet f. hó 14-én tartotta tisztújító közgyűlést, mely alkalmával megválasztották: igazgatónak dr. Holländer Adolf, jegyzőnek Lichtnecker József, pénztárnoknak Schlachter József, könyvtárnoknak Zambó Ignác. Választmányi tagok: Blau Ignác, Szűts Lajos, Madzinyi Adorján, Dobány Ignác, Holländer Jakab; pótagok: Madzinyi János, Madzinyi Géza. — A f. hó 18-ára hirdetett r. k. kántorválasztás bizonytalan időre elhalasztva lón; a pályázat értelmében esküvel okleveles kántortanítók pályázhattak, de a választók túlyomó része a jelenlegi helyettes kántort Paulinyit kívánta megválasztani, de minthogy ez semminemű képesítéssel sem bír, jelöltjük megválasztásának keresztülvitelére a kerület országgyűlési képviselőjét, Olay Lajost is meghívták, ki kívánságuknak eleget is tett, s az ő tanácsára a községi képviselőtestület határozatképp kimondotta, hogy a megválasztandó kántornak nem kell sem kántori, sem tanítói oklevéllel bírnia; de ezen határozat ellen Ivanics képviselő felebezzéssel élt, mert a községre ezáltal lényeges teher hármolnék, minthogy eddig a kántor a tanítókat is köteles volt helyettesíteni s ezen kötelezettsége a határozatnak jogérvényre emelkedése esetén megszűnne. A próbaelőadásra megjelent vidékről 9 kántor is, akik most a községen meg akarják venni költségeiket, minthogy hiába lőnek ide fázasztva, amennyiben a kiirt próbaelőadás nem lón megtartva s így igényök teljesen jogos is.

Járvány. Sztanisicson a difteritisz oly nagy mérvben pusztít a gyermekek között, hogy naponkint 4—6 halott van.

Egy elintézetlen ügy. Vettük a következő érdekes levelet: Tek. szerkesztő ur! Az alkalmából, hogy Pege K. szabadkai zenekarával a helybeli „Csitaonica“-ban hangversenyzett, becses lapjában réam és zenekarrunkra nézve kisebbit s mindenesetre téves információ alapult közlemény jelent meg; mely szerint mintha én akkor hegedűpárját vittam volna Pegével. A mai duellumos idők dacára kijelentem, hogy említett alkalmával csakugyan megöszetett volna köztem és Pege komám közt bolmi barátságos ecettel segített szafaladé-duellum a kaccenjammerünkben, de párját hegedűvel nem; mert a mit talán ilyenül fogott fel az ott jelen volt egy-két uri ember, az a mámoros hecc már hajnali pitymallat táján s a legmélyebb „borközi állásban“ esett meg, mit az is bizonyít, hogy ez már a „Pokol“-ban történt. Eppen nem irigylem a Pege dicsőségét, de zenekarunk — mely zombori első — reputációja érdekében, kérem tek. szerk. urat, kegyeskedjék tért engedni b. lapjában ama kinyilatkoztatásomnak is, hogy most már valóban kivánom a vetélyt Pegével s felszólítom őt, mérkőzzék meg velem a hegedűlésben. Hogy pedig zenekarunk sem érdemli meg a szabadkai mellett a kisebbit, arról való meggyőződés végett is, a f. hó 28-án a „Csitaonica“-vendéglőben tartandó zeneestélyünk alkalmából kérjük a n. é. közönség minél tömegesebb kegyes megjelenését. Mély tisztelettel alázasat szolgája Kolompár Sándor. — (A zeneestély meg lett tartva, de Kolompár nélkül, így hát az ügy még is csak elintézetlen marad. Szerk.)

Az első fecske. Tehát lesz bál, ez a farsangi évad mottója. Nem ugyan a fiatalok adja azt, mert az — ugy látszik — azaz nem is alszik, hanem más komolyabb dolgokkal van elfoglalva. A helybeli jótékony nőegylet rendez január első felében calico-bált a városbáza termeiben. Az ilyen bálakon tudvalevőleg a hölgyek egyforma ruhában jelennek meg, a szint már meg is határozták, még ezuttal nem mondjuk meg, hogy milyen lesz, annyi azonban bizonyos, hogy a hatás el nem fog maradni.

Uj jegyzők. Kolluth község jegyzőjévé december hó 28-án Zimmermann György választott meg egyhangulag. — Tisza-Földvár község jegyzőjévé december 29-én Lovász István esonoplai segédjegyző egyhangulag megválasztottat.

Köszönetnyilvánítás. A zombori izr. nőegylet javára f. hó 20-án rendezett teastély tisztán 217 frt 2 krt és 2 m. kir. aranyat jövedelmezett. Midőn ezen összeg kézhezvételét nyilvánosan nyugtázni szerencsés vagyok, nem tagadhatom meg magamtól, hogy Szilágyi Mórné asszonynak, mint a vigalmi bizottság elnökének, dr. Bruck Arminné és dr. Molnár Gyuláné asszonyoknak, mint a bizottság tagjainak, az est erkölcsi és anyagi sikerét nagy mértékben előmozdító lelkes fáradozásukért s a nemeslelkű közönségnek, állandóan fokozódó kegyes pártolásáért, a zombori izr. nőegylet nevében, halás köszönetet nyilvánítsak. Dr. Spitzer Mórné, mint a zombori izr. nőegylet elnöke.

Körvadászat. Ritka szép eredményű vadászat folyt le a napokban Zentán. F. hó 23-án 12 zentai vadász, 6 ókanizsai és 2 török-kanizsai nimródal, mint vendégekkel, a zentai rétben s árteren, kör- és hajtó-vadászatot tartott, mely alkalmával 2 kör- és 3 hajtásban nem kevesebb, mint 108 db. nyul, egy róka és 2 fogoly terítettett le, mi valóban meglepő szép eredmény — írja levelezőnk — Zentán legalább még sohasem értek el ily eredményt. Bezzeg volt is „magnum áldomás“ a vadászat méltó befejezésül!

Uj doktor. Rigyicán, hol öt hónapon keresztül orvosi segély nélkül haltak meg az emberek, végre letelepedett egy fiatal orvos Weisz Dezső, doctor medicinae universalis. Rövid két heti időtartam alatt annyi ügyességet és szorgalmat fejtett ki, hogy megválasztása napról-napra valószínűbb lesz.

Talált holttest. Bács-Almási levelezőnk egy nagy föltűnést keltett esetről értesít. A huszödik egy ottani beomlott kutból egy holttestet huzott ki. Utánjárás után megállapították, hogy az Zom Odön fiatal kereskedő hullája. A vizsgálatot azonnal megindították, de valószínű, hogy öngyilkosság esete forog fön, mitűn a holttesten a kűlerőszak nyoma nem volt konstatalható.

Egy garmada bolond gomba. Itt helyben egy német betűjű lap is jelen meg, mely az alábbi szemelvényekből kivehető módon s eszközökkel véli magát észrevetetni. Legutóbbi számának hirrovatában a következő sereg abszurdum van koszoruba kötve: Színházunk a jövő télen légfűtésre s gázvilágításra fog berendeztetni. — Az új templomot fővárosi építésszek fogják megvizsgálni s ha elég masszívnak bizonyul, átalakítja a vármegye árvaházzá. — A Ferencsatornán tavasszal innen Szt. Tamásig helyi propellerek fognak közeledni. — Egy bécsi mérnök Zombortól Apatinig s onnan Monostorszeghen át Bezdánig villamos helyi vas-

ulat trázíroz. — A zombori korcsolyázó-egylet a csusz-
káló téren kosztim-bálat készílt rendezni. — A „Bácska“
szerint (?) az itteni (?) pénzügyigazgatósághoz 43 új
fogalmazó fog beosztatni. — Kis-Sztrapon egy erdélyi
társaság papírmalmot készíltt berendezni turbinákra. —
Bezdnánál a Dunában a halászok cethalát látták, de
eddig még haszlatlan üldözik. — A *krusevlyai* erdőben
medvét fogtak; azonban az ismét elszabadult s azóta
nyoma veszett. (Nyilván benekent a t. „kolléga“ iro-
dájába s ott mint a hírvonat vezetője, inkognitóban buj-
dosik. Rovv.) — A prigl.-sz. iváni *kereskedők* társaságot
akarnak alapítani s javára ugyanott *elite-bálat* rendeznek.
— Verbászón egy cukorgyár számára ingyen helyet
adtak, sőt hogy a gyár egészen biztos legyen, elenged-
ték neki 10 évre a közköltséget. — Hercenberger Sándor
zenekara igen hízelgő meghívást kapott Amerikába.
— Körvadászat volt Zomborban, melyen éppen 250 nyul,
30 szarvas, 40 snepf, 75 vadkacsa esett. (Nyilván ez a
13 „vadászkacsa“ is azokból való. És hogy ezek színi
gyomrát meg ne fektídjék, hát hadd álljon itt az utolsó
„hír“ is.) A zsarkováci szállásokon hatékony keserűvíz-
forrást fűdöztek föl, melynek vize már vegyelemzés alatt
van. — Eddig a szemelvények. Tessék már most ehhez
a hírvorathoz illő publikumot elképzelní s azután eldön-
teni, hogy ha ilyen „lap“ is fűnállhat, lehet-e a mi kö-
zönségünket irodalmi szűkkeblűséggel valódní? — r — n.

A „Bácskai Ellenőr“ című szabadkai újság
a jövő hó 1-ével újból föléled Stoecek Károly szerkesz-
tésében. Ez uttal 12-ik évfolyamába lép ez a helyi ér-
deki lap s most már hetenként 2-szer fog megjelenni,
vasárnap és csütörtökön.

Utólagos adakozások a szegény gyermekek
karácsonyjára: Szemő Gyuláné 5 frt, Barthal Ste-
fánia 5 frt, Csarsch-Kukula Mária 2 frt és Dömötör
Pálné 1 frt. Fogadják a nemesszívű adakozók a nőgye-
let halás köszönetét. Esztergamy Borbála, elnök. Dr.
Margalits Ede, titkár.

Eljárók választása. Szóntán f. hó 23-án
volt Ribiczey Béla főszolgabíró ur vezetése alatt az ellá-
járók választása. Megválasztattak I-ső bírónak Szauter
Antal. II-od bírónak Ertl János, aki azonban leköszönt
ez állásról. Közgyámok: Vass Ferenc. Adópénztárnokká;
Gyanits Szankó. Községi pénztárnokká; Mullion Ádám.
Esküdtékké; Zsvonár Péter, Dreszler György, Sándorov
József és Matich István.

A kereskedelmi ifjuság bálja. Alkalmos
báli helyiség hiányában a Csitaonica sörcsarnok termei-
ben rendezte kereskedő ifjuságunk karácsony másod-
napján táncestjét. Sikertűlt minden tekintetben. A jöte-
konyo célnak: a középkereskedelmi iskola önképzőköré-
nek is hozott egy kis összeget az estély és e mellett
sokaknak igen kellemes órákat szerzett. De még sokkal
szébbnek mondható a siker az esetben, ha nagyobb a
helyiség, mert bizony alaposan össze volt zsufolva a
publikum. A tánc a Sándorék jó zenéje mellett a reggeli
óráig tartott.

Halalos rugás. Az elműlt héten Fűlőpp Kál-
mán sztanisicsi lakos bérését, Allaga Pál, nemes-militicsi
illetőségű 50 éves embert, egy ló oly szerencsétlenül
rugta meg, hogy néhány órai kínlódás után, májrepe-
dés következtében meghalt.

**Lapunk közönségének s munkatársai-
nak legboldogabb ujesztendőt kívánunk.**

Városi ügyek.

Az ujonnan építendő honvédlaktanya
terveit Balázs Ernő műépítész elkészítvén, azok egyes
bizottsági tárgyalása 22-én és 27-én ejtetett meg. Résztvett
a másodikban tartott tárgyaláson Pacor Kálmán tábor-
nok honvéd-kerületi parancsnok is, és minthogy vala-
mennyi, különben csak kisebb jelentőségű részletre nézve
teljes egyetértés jött létre, azt hisszük, a terveknek a
mai közgyűlésen leendő elfogadását azok miniszteri jó-
váhagyása rövid idő múlva követni fogja. Az építési
költségek az előirányzat szerint mintegy 102,000 frtra
rúgnak.

A gazdasági és pénzügyi bizottság 23-án
tartott ülésében foglalkozott a 30-iki közgyűlés elé ke-
reltő tárgyalással. Legelőbb is a honvédlaktanya tervei
és költségvetése kerültk elbírálás alá, és azok a hom-
lokzatot illetőleg, melyen a bizottság aesthetical szem-
pontokból módosításokat javasol, egészben a egyes
bizottság tervei szerint fogadtattak el. Az ezen kérdés
alkalmából felmerűlt vita azonban meggyőzött arról,
mely kívánatos volna, ha egy önálló középítészeti bi-
zottság szervezetnek, mely ilyen műszaki dolgokban
szakvéleményt adjon és a pénzügyi bizottság nem volna
kénytelen hatáskörébe alig tartozó szakkérdésekben vé-
leményt nyilvánítani. Kapcsolatban ezen kérdéssel tár-
gyaltak a felveendő kölcsönök ügyét. A kereskedelmi
iskola és a honvédlaktanya építési költségei ugyanis
csakis kölcsön útján volnának fedezhetők, e két kiadás
pedig mintegy 130,000 frtra fog rúgni. Az orsztrák-
magyar bank a város ingatlanaira késznek nyilatkozott
20,000 frtnyi 4%-os záloglevélkölcsönt adni, mit a bi-
zottság mint eléggé előnyösöt, elfogadásra ajánl. Mint
hogy azonban magasabb összegű jelzálogkölcsön kieszk-
közölhető nem volt, a pesti kereskedelmi és jelzáloghi-
telbank közönségi kölcsön ajánlatai is tárgyalás alá vétettek.
Az előbbi 5.5%-os utóbbi 5.4%-os évi annuitásra haj-
landó kölcsönt adni, a jelzáloghitelbank azonban csak
ugy, ha a városnak 400,000 frtnyi kereskedelmi-bank
kölcsöne általa szintén convertáltatnék. A kötvényeket
mindketten 97 arfolyamon vennék át. A jelzáloghitelbank
ajánlata kamat tekintetében előnyösebb ugyan, azonban
a conversio folytán a város terhei ugy töke mint kamat
tekintetében csak szaporodnának. A bizottság az aján-
latokat eléggé előnyösöknek nem tartván, javasolja, mi-
szerint a polgármester szóbeli tárgyalásokkal bizassék
meg. — Több kisebb érdekű dologon kívül nagy vitát
keltett a zombori iparosok kérvénye, melyben a városi
új építkezéseknél a helyi ipart igénybe venni kéri. A
bizottság készségesen elismerte, hogy ez mily fontos
és ennek előnyös megoldása mily életkérdés a zombori
iparosokra nézve, másrészt azonban nagyon félt, hogy
ezirányu intézkedések esetleg a városra nézve nagyobb
anyagi terheket róna, esetleg pedig az építkezésnek a
határidőre történő befejezését gátolná. Azon feltétel, hogy
a vállalkozó köteles legyen a helyi iparosok által szál-
lított, szintén kivihetetlen volna, minthogy minden vál-
lakozónak meg vannak az ő rendes nagybani szállítói.
Ily körülmények közt gyakorlati értékkel alig bir azon
javaslat, hogy egyenlő ajánlatok közül az fog elfogad-

tatni, mely a helyi ipart figyelembe veszi. A ljanak
össze iparosaink, adjanak be az egész építésre mint
vállalkozók ajánlatot és meg vagyunk róla győződve,
hogy még mérsékelt árak mellett sem lesz okuk pa-
naszra. Különben hol arravaló munkát helyben jó áron
kaphat (mint azt a Ferenc-József laktanyánál is láttuk)
nem megy az a szomszédba. Mutassák meg iparosaink,
hogy megbízhatók, jó és pontos munkát tudnak szállí-
tani és a közönség sem fog töltik elfordulni.

Közgyűlés. Zombor szabad királyi város tör-
vényhatósági bizottsága 1890. évi december hó 30-án
délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében rendes
közgyűlést tart. Tárgyak: 1. Polgármesteri jelentés. 2.
Belügyminiszteri leirat az 1891. évi költségvetés jóvá-
hagyása tárgyában. 3. Belügyminiszteri leirat a városi
javadalom kezelés iránt alkotott szabályrendelet jóvá-
hagyása tárgyában. 4. Vallás és közoktatástügyi miniszter
leirata a Falcione Gyula-féle ösztöndíjnak Frank Mihály
joghallgató részére az önkéntesi szolgálat évében leendő
folyósítása tárgyában. 5. Kereskedelemügyi miniszter
leirata az állami adót nem fizetők uti adótarozásának
összeírása, kivétele és kezelése tárgyában alkotott szá-
bályrendelet jóváhagyása iránt. 6. Belügyminiszteri le-
irat a Balázs Ernő műépítéssel a honvédlaktanya lak-
tanya terveinek elkészítése és Schneiderbauer Kovácsfy
Vilmával a honvédlaktanya építéséhez szűkségtől ingat-
lan megvétele iránt kötött szerződések jóváhagyása tár-
gyában. 7. Czervenkovits Sándor adópénztári ellenőr
kérvénye a városi adópénztári ellenőri állásától leendő
felmentése és a kiadói állás elnyerése iránt. 8. Zombor-
csevits György adótitizt kérvénye az esetleg megűrtűlő
városi adópénztári ellenőri állás elnyerése iránt. 9. Jó-
zich Gyula városi kiadó kérvénye az esetleg megűrtűlő
városgazdai állásra leendő megválasztatása iránt. 10.
Tillinger Ferenc városgazda kérvénye az esetleg megűrtűlő
adótitizt állásra leendő megválasztatása iránt. 11.
A közigazgatási bizottságban megűrtűlő 5 tagsági hely
betöltése. 12. Az igazoló választmány megalakítása. 13.
A számonkérészekbe kikűldendő két bizottsági tag meg-
választása. 14. A szakbizottságok megalakítása. 15. Az
ujjonnan építendő honvédlaktanya egyes bizottságilag
felűlvizsgáló tervei és költségvetése. 16. A városi közép-
kereskedelmi iskola építési tervei és költségvetése. 17.
A honvédlaktanya és kereskedelmi iskola építési költsé-
gének fedezésére szűkségtől kölcsön iránt megkeresett
pénztintézetek ajánlatai. 18. A színházi szálloda részbeni
átalakítását tárgyzó terv és költségvetés. 19. A marha-
vásár rendezése tárgyában kikűldött bizottság jelentése.
20. Igazoló választmány jelentése a belvárosban megej-
tett bizottsági tagválasztás tárgyában. 21. Tárczy Mór
lemondása a legtöbb adót fizetők jogcímén viselt bizott-
sági tagságáról. 22. Közigazgatási bizottság bejelentése
az ülésről igazolatlanul elmaradt tagok iránt. 23. A sze-
gényemenház kibővítése céljából fogantatosított építés
felűlvizgálatáról felvett jegyzőkönyv. 24. A házi letétpénz-
tár 1881—1889. évig terjedő megűvzsgált számadásai.
25. A helybeli iparosok kérvénye a zombori iparnak az
ujjonnan létesítendő honvédlaktanya és kereskedelmi is-
kola építési vállalatánál leendő igénybevétele iránt. 26.
Pénzügyigazgatóság megkeresése Konyovits Miklós volt
városi írnök előleg hátraléka tárgyában. 27. A közigaz-
gatási bizottság fegyelmi választmányának Czervenkovits
Sándor adópénztári ellenőr fegyelmi ügyében hozott jog-
erős határozata. 28. Dr. Flesch Adolf kérvénye orvos-
tudori oklevélnek meghirdetése iránt. 29. Fizetési elő-
leg iránti kérvények. 30. Időközben beérkező ügydara-
bok. Zomborban, 1890. évi december hó 27-én. Dr.
Csihás Benő, polgármester.

Komédia.

A „*Színházi képtelenségek*“, melyek e társulatnál
eddig állandóan műsoron voltak, végre valósággal is
színr kerültek. Abból, hogy oly erőlyesen támadtuk a
képtelenségeket, kiszámíthatta volna Csatár, hogy a kö-
zönség sem fog nagyon lelkesedni irántuk, vagy talán
ugy vélekedett, hogy már egészen hozzátörűdűnk any-
nyira, hogy szívesen bevezűnk? Igazán sajnáljuk, hogy
a derék színész, kit minden darabban helyét jól meg-
állni láttunk, oly csekély anyagi sikert érhetett el juta-
lomjátékával. A páholyokat, amelyekben közönséget
láttunk, megolvastuk, 15 volt, csakhogy ebből 4 a szin-
padon és ennek közönsége épp oly jókat nevetett a
kollégák mókáin, mint mi. Különösen Borbélynak és
Csatárnak nevetett sokat a közönség, míg Vida és Pe-
rényi szép énekeit komolyan tapsolta meg.

A „*Fourchambault család*“-ra, mint előre látható
volt, közönség nem jött. Asztalos próbálkozott meg benne
a Bernard nagy szerepével és baritonistának elég jól
dramizált, habár az ilyen kísérleteket éppen nem helye-
selhetjük. Oláhné nagyon a komikumba vitte szerepét.
Perlakynak nagyobb gondot kellene fordítania toillette-
jére. Balázs, Szarvasy, Liptay jók, mint rendesen.
Aitner ugy játszott, mintha ingyen tenné, talán sok gá-
szija van „benn“?

Karácsony első napján egy a betlehemi pásztorok
korából való darabot, a „*Tékozlót*“ szedték elő és az
ünnep folytán tisztességesen megtelt a színház. Zajos
tápost arattott Csatár a híres koldusdallal, valamint Egy
és Vida a belépődallal, melyet meg is kellett újrázniok.
Vida az utolsó felvonásban oly sikerűlt vénsasszonyt
adott, hogy nyugalommal nézűnk jövőjének azon kor-
szaka elé, amikor — Tóthy Dorka lesz a kompetens
szerepköre.

Ünnep másodnapján bérlet szűntben ismét telt
ház nézte meg a „*Fenyegyerelők*“ mókáit. László beteg-
sége óta most lépett fel először, a szokott sikerrel. Mint
halljuk, szombaton lesz jutalomjátéka „*Egy szegény ifju*
története“ című remek szűnműben, kívánunk neki érde-
meivel arányban álló telt házat.

Murai új vigjátékát a „*Huszár szerelmét*“ zombori
viszonyokhoz képest nagy közönség nézte meg és e
première bizony gondosabb betanulást érdemelt volna.

Nem akarunk a darab ismétlése ellen szólni, mert
föltesszűk, hogy másodszor a szerepek iránti melegebb
érdeklődést fogunk tapasztalni, így, amint most ment,
ebből a sűtűtből elég volna az az egy elsűzött lepény.
A darab, dacára meseje valószínűtlenségeinek, igen mu-
latságos és repertoiron fogja magát tartani. Oly alakok
például, mint Borbély és Borbélyné Pista és Sárja a
világon nincsenek és csakis e két jó színész kezében
voltak a szerepek elfogadhatók. Borbélyné most is, mint
mindig, pompásan játszott és nem is kívánunk naiv
szerepet sóha jobb kézben mint nála. Szarvasy fess hu-

szár volt és egy kis szerepnemtűdást leszámítva, igen
ügyesen alakította ez érdekes szerepet. Balázs és Oláhné
egy egy szép szereppel töltötték meg sikerűlt alakításai-
k óriási számát. A két nagybácsi szerepét, talán azért, hogy
előleg marcona hangokat használhassanak, a két barito-
nista Csatar és Asztalosra osztották. Perlaky (Anna)
szereplésével nem tudunk megbarátkozni, pedig sem ér-
telmes felfogása, sem — igazán figyelemre méltó —
szorgalma, sem organuma ellen nincs kifogásunk. De
alakja oly kevésbé alkalmas szerepkörére, hogy ügyes-
keeses mozdulatokkal, chiques öltözkűdésseel kellene en-
nek hiányait vagy inkább túlságait ellensűlyoznia.

„*A szokott katona*“ még hiányzott volna, hogy a
régiségűrt teljes legyen, így tehát ez is szűnr került.
Természetesen a nyilvánosság kizárásával, azúrtres ház
előtt. Kifogásunk csak Oláhné túlsága ellen van a IV.
felv. toilletében.

Dr. Pataj Sándor.

Jutalomjáték. Szintársulatunk egyik leginteli-
gensebb színészeinek, *László Gyulának* jutalomjátéka
szombaton lesz. Jó izlésével az „*Egy szegény ifju*
története“ című kitűnő szűnművet választotta fellépűteűl, de
azt hisszűk, bármiben lépne is fel, közönségűnk érde-
meert telt házzal fogja megjutalmazni.

Iskolaszéki ülés.

A zombori róm. kath. iskolaszék e hó 24-én igen
érdekes és látogatott ülést tartott Fejér Gyula apát-
plébános elnökele alatt és Mihályi János világi elnök,
dr. Csihás Benő, Valter Nándor, dr. Vadas Kálmán,
Szlávy Ferenc, dr. Margalits Ede, Zsűlyevits Ernő, Blu-
menthal János, Buday József, Tárczy Mór, Falcione
Lőrinc, Schűffner József, id. Husveth István, Thum Vince,
Pekánovits András, Jauch Ferenc és Berger Antal iskola-
széki tagok részvetele mellett, mely alkalommal a követ-
kező ügyek vétettek tárgyalás alá:

I. Olvastattak a kalocsai ft. főszűntészeknek 1890.
évi december 4 én kelt 497. számú leirata, melylyel a
zombori kath. iskolák fentartására vonatkozó 1891. évi
költségvetési előirányzat jóváhagyatik. (Szűksűgűlet:
19,169 frt 91 kr; fedezet: 19,377 frt 58 kr.)

II. Bejelentették a Zombor városi t. polgármester
urnak átírata, melylyel a vörheny és toroklob járvány-
szűrűrlépése miatt nov. 1 én besűnttetett iskolai elő-
adásoknak dec. 1-től való újbóli megkezdését elrendeli.
Tudomásul vétetik.

III. A tanító-testűtleknek dec. 8 án tartott rendk-
ivűli ülésében törtűnt abbeli megállapodása — mely szerint
a vörheny és torokloby miatt november hóban besűnt-
tetett előadások pótlása tekintetűben az idei tanűvben
az 1-sű és 2-ik osztályban naponként délelűtt félórával
megtoldani, a 3-ik és 4-ik osztályban naponként 11-ig,
az 5-ik és 6-ik osztályban hetenként kétszer 12-ig ki-
terjeszteni fogja mindaddig, míg a feldolgozott tananyag
a tantervben előűrt időponttal egyezni fog, — jóváhagyólag
tudomásul vétetik.

IV. Olvastattak a Bács-Bodrogh megyei kir. tanfel-
ügyelőség átírata, melylyel közli a nagyműlt. vallás- és
közoktatástűgyi m. kir. miniszter 11,397. számú leiratát,
mely szerint statisztikailag ki van mutatva, hogy a
zombori állami főgymnasium I sű osztályában az 1887-
1888/89. iki tanűvekben két vagy több tantárgyból bukkott
tanulók 82% ka a helybeli iskolából (nagyobbrészt a
szerbekéből) került ki, holott az I. osztályban általában
csak 50% a helybeli. Felhívja tehát a kir. tanfelűgyelő
az iskolaszéket, hogy erőlyes intézkedűs által oda hason,
miserint iskolájának az olvasás, írás és számolásban
sajnosan tapasztalt fogyatkozásait elháríttassanak. Ezen
követelés — ugymond — a zombori róm. kath. iskolá-
val szemben annyival is inkább jogosult, mert alig létezik
az egész megyében olyan tanítűzet, mely oly kedvezű
körülműnyek közt volna, mint a zombori római kath.
népiskola.

Ez úgy tárgyalása alkalmával élénk eszmecserre
fejlűdött ki, melyben részt vettek dr. Margalits Ede,
Mihályi János, dr. Csihás Benő, dr. Vadas Kálmán, Jauch
Ferenc stb. Határozattá emeltettek a következő meg-
állapodások: a) a tantűtlek színvonalának emelése kü-
lönösen az által, hogy a megűresedett tanítű állások
betöltése alkalmával mindig a legjobb képesítűssel bíró
tanítűk választassanak meg; b) a népiskolai tankönyvek
összeűgyeztetése a gymnasiumi tankönyvekkel, különűs
tekintűttel arra, hogy a nyelvtani műszavak egymástól
ne különbözzenek annyira; mert a gymnasiumba való
átlépűskor más műszavak használata nagyon bűnitja az
előmenetelt, ugy, hogy sok ideig tanár és tanuló sajnosan
kűzkűdni kénytelen. Ezen műszavak összeűgyeztetűsere
dr. Margalits Ede gymnasiumi igazgató volt szives vál-
lakozni; c) ügyelni kell arra, hogy ne mindig ugyan-
azon olvasmányokat olvassassák a tanítűk, nehogy azokat
a gyakori hallás után kivűlrűl is megtanulják növendű-
keik; — d) a jeles és jó érdeműgyek kiosztásánál
nagyobb szűgűroságot kell kifejtűni, és ne oly könnyűen
bocsáttassanak át a gymnasiumba a gyengébb tanulók,
kiknek előnyűsebb, ha a népiskola 4-ik osztályának
ismétlésere utasítatnak, mintha a gymnasium első osz-
tályában megbűtnak, és aztán állandóan megmaradnak
rossz tanulókknak; e) miűntán rendesen a magasabb osz-
tályok tanítűi a kedvezűtlen tanerűdműny okát szeretik
az alsűbb osztályok tanítűira hárítani, állítván, hogy
azoktól nem vettek át kellűen előkészítűtt növendűkeket:
utasítatnak a tanítűk, hogy egymásnak működűsét egész
szűgűrosággal ellenűrizzék, és a hiányos előkészűtlettel
bíró tanulókat utasítsák vissza; f) ugyancsak ez alkalm-
ból felkűretnek az iskolaszéki tagok, hogy az isko-
láknak szűrgalmas látogatása által személyes megűgyűzű-
dűst szerezzenek maguknak a tanítűk működűsereűl; g)
végre utasítatnak a tanítűk, hogy a számtan és írás
tanítására is nagyobb gondot fordítsanak, különűsen sok
házi dolgozatok által iparkodván növendűkeiket folytonos
gyakorlatban tartani.

V. Kuzmics Lajos munkakűptelessé vált, és a val-
lás- és közoktatástűgyi miniszterium részereűl 125 frttal
nyugdíjazott tanító kéri, hogy a város, mint iskola-
fűntartó által megszavazott 41 frt 67 krnyi nyugdíjűszűg
is egészűtűssék ki 125 frtra. — Az iskolaszék tekintűttel
arra, hogy Kuzmics L. tanító űnhűbáján kivűl lett munk-
kakűptelessé és 19 évet meghaladó szűlgálati ideje da-
cára csupán 10 szűlgálati évet vettek figyelembe: mēl-
tűnyűsságból „kegyűdíj“ címűen megszavazza részere az
évi 83 frt 33 krnyi összeűget, és erűrűl ugy az egyház-
védűnséget, mint az egyházi felsűbb hatáságot jóvá-
hagyás kieszkűzűlése céljából értesíteni fogja.

VI.
szűnell fű-
hatlanná.
beszerzűse
összesen 6
mindenkű-
egűssűgtű-
tetben sem
mellűzzék,
most a sa-
VII

után köve-
megűrtűlt
ton almás
palánkai.
schek Zs-
valamint
Beadatot-
12, Matus
Mihályi 1
ekként tű-
rosi tantű-
ujbóli bead-
Sztolicsa
esett, és
tanítűnak
és érdeme-
hangulag
nalának e-
dett tanítű-
képesítűs-
azon űlése-
saját, egy-
tásat, hogy
mellűzűse-
pályázók
tatta be

Kettű-
ban e hű-
dozata le-
neje, hely-
Az e-
a közűsű-
említett szű-
nost és e-
előjárűsűgű-
mert az is-
megakadva
lálta Dietri-
lűvűssel s
állító köz-
istvány tar-
szóban a
égett női hű-
Hogy

könnyen v-
békében el-
vűt. Az el-
hogy a ház-
kűtűt esűkű-
Szentannás
ben tettek
gora, Schel-
óta eltűnt,
esűvű feűgyű-
és egy esűkű-
vezetűt e-
meggyűkűlt
vadászársű-
tett szűnhely-
hajtani, meg-
csiba befűgű-
A bíró

itt elmondű-
nyít, hogy
ható 38 nu-
19 én, míg a
zott puska-
lűvetett egy-
azon cűbűl
zott benne s
gyen, — p-
Kálló a
csakhamar a
pasztalatai
mozásához, a
Végre e-
értesítűs jűtű-
Frigyest a lű-
A tettes

bászra kísűrt
beismerte, hű-
tájűt Dietrich
neve után fű-
zott puska-
lűvűssel kiűlt
konokul tag-
meggyűkűlt
ez alkalommal
nek erűdműny-
A tettes
sűge által tű-
alatt elverte,
el. Csuládjána
annyit agyű-
bászón a nyű-
ű volna, azt
házalót ő ter-
hogy e kűszű-
merve erőzza
lehetűsűge kű-
fényt vetni.

A szűge-
leányka mar-
mellett.

Idűleűes agya
Baross G
dűce folytán a

Naptár. December.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
30 Kedd	Dávid k.	Dávid	18 Sebestyén
31 Szer.	Sylvester	Sylvester	19 Bonifác
1 Csüt.	Ujesztendő	Ujesztendő	20 Ignác
2 Pént.	Makar ap.	Béla	21 Julian

Felölts szerkesztő:

Dr. BALOGH ERNŐ,
köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANNÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

6490. szám.
1890.

Árlejtségi hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának 1139/1890. sz. a. kelt építési engedélye alapján alólírott által közhírré tétetik, miszerint Topolya községben iskolahelyiség 6946 frt 17 krban előirányzott felépítése nyilvános árlejtségi útján fog legelőször vállalkozónak kiadatni.

Felhívatom a vállalkozni szándékozók, hogy a fentebb jelzett vállalati összegnek megfelelő 10% bányapénzzel vagy övadékképes papirokkal alátámasztva, a nyilvános árlejtségi határnapján **1891. évi január hó 8-án** reggeli 9 órakor Topolya községben a nagyteremben jelenjenek meg; az árverés feltételei, költségvetés és tervrajz az árlejtségi határnapjaig a főszolgabíró hivatalos helyiségében, az árlejtségi napján a helyszínen betekintheők.

Topolyán, 1890. évi december hó 2.

Császár Péter,

főszolgabíró.

3-3

9270. szám.
kig. 1890.

Pályázati hirdetmény.

Veprovác községben 300 forint évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állás megüresedvén az állás betöltésére pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen kérésüket s nyelvismereteiket is igazoló pályázati felvényt hozzák **1891. évi január hó 5-ik** napjáig benyújtásuk.

Kulán, 1890. évi december hó 17-én.

Molnár Károly,

főszolgabíró.

3-2

11,257. sz.
kig. 1890.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye zentai járáshoz tartozó 13,000 lelket számláló Ó-Kanizsa községében üresedésben levő 700 frt fizetés és 120 frt lakbér illetményvel javadalmazott mérnöki állásra pályázatot nyitatom. — Felhívatom a pályázni szándékozók, hogy az 1883. évi I. t. c. 10. §-a követelményéhez felszerelt kérvényeiket **1891. évi január hó 30-ig** alólírt főszolgabírónál nyújtsák be. A választás napja később fog kitézteni.

Zentán, 1890. december hó 18.

Matkovits Lajos,

főszolgabíró.

3-1

17208. sz.
tkvi 1890.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kaufmann Sándor végrehajthatónak Csapó György és neje végrehajtható szünetelő elleni 1933 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajthatási ügyében a zombori kir. törvényszék (az apatini kir. járásbíró) területén lévő, Apatinban fekvő, az apatini 95. sz. tjkvben A. I. alatt foglalt végrehajtható szünetelő nevén álló 400 fortra becsült 98 hrsz. 181/a ö. i. számú ház és beltelekre az árverést 460 frt utóajánlati összegben ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1891. évi február hó 12-ik napján délelőtt 10 órakor** az apatini községben megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 40 forintot készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapírral a kikiáltott kezehez letenni.

Kelt Zomborban, 1890. évi december hó 18-án.

A zombori kir. törvényszék mint telek. hatóság.

Bájos Lyubomir,

kir. törv. bír.

VI. A fuiskolában célszerűtlenségnek bizonyult szénél fűlő vaskályhák közül újból kettő vált használatlaná. Ezek helyébe 2 darab fával fűlő vaskályha beszerzéséért, azok felállítására és teljes felszereléséért összesen 65 frt 67 kr kiutalványoztatik. — Ova intünk mindenkit, hogy az iskolákban úgy pedagógiai, mint egészségügyi szempontból káros, de még anyagi tekintetben sem előnyös szénkályhák alkalmazását gondosan mellőzzék, nehogy úgy járjanak, mint a zomboriak, kik most a saját kárukon és drága pénzen kénytelenek okulni.

VII. Végre többrendbeli számlák kiutalványozása után következett a belvárosi III-ik parallel fuosztályban megüritelt tanítói állás betöltése. Pályázók: Sztolsics Márton almási, Parcesetich Mihály bezdáni, Csarsch Gábor palánki, Temunovich József zombor-külvárosi, Matuschek Zsigmond és Dorotics Agoston zombor-tanyai, valamint Orehoja Béla és Kiss Pál okleveles tanítók. Beadott 17 szavazat, melyekből Temunovich József 12, Matuschek Zsigmond 2, Orehoja Béla 2 és Parcesetich Mihály 1 szavazatot nyert. — Temunovich Józsefnek ekként történt előléptetése folytán megüritelt bányakülvárosi tanítói állásra a fennjelzett többi 7 pályázó közül az újból beadott 17 szavazatból Matuschek Zsigmondra 7, Sztolsics Mártonra 5 és Orehoja Bélára szintén 5 szavazatot esett, és e szerint Matuschek Zsigmond lett megválasztott tanítónak kijelentve. Ezen második választásnál nevezetes és érdemes a megemlítésre, hogy az iskolások, mely egyhangulag komoly feladatává tette „a tantestület színvonalának emelését, különösen az által, hogy a megüresedett tanítói állások betöltése alkalmával mindig a legjobb képesítéssel bíró tanítót fogja megválasztani”, — ugyanazon ülésében, egy félórával később azzal mutatta meg saját, egyhangulag hozott határozatának tiszteletben tartását, hogy a „kittünöcs” és „jól” képesített tanítók mellőzésével arra adta legelőször szavazatát, aki az összes pályázók közül a legelőjtesebb bizonyítványt mutatta be.

Kettős gyilkosság.

Kettős gyilkosság borzasztó esete tartja izgalomban e hó 20-ika óta Ó-Verbász községét, melynek áldozata lett Dietrich Jakab és áldott állapotban levő fiatal neje, helybeli jómódú fiatal gazda.

Az eset a következő: e hó 20-án d. u. 1 órakor a községi elöljáróságnál jelentés tétetett arról, hogy fentemlített szállásán az istállóban halva találták a tulajdonost és ennek nejét. A helyszínerre kiindult községi elöljáróság csakhamar meggyőződött a szomorú valóról, mert az istállóban levő padlásfeljáró lépcsőjén lábál megakadva és fejével a falra ütközve halva megdermedve talált Dietrich Jakabot, a jobb nyaktáján egy hatalmas lövéssel s miután a házban nesz nem hallatszott, az istálló közelében levő szobába nyitottak be, hol rémes látvány tárult szemük elé. A korom és füsttől fekete szobában a csaknem teljesen elégett ágyban egy szénné éggett női holtestet találtak, a 22 éves Dietrich Jakabné.

Hogy gyilkosság esete forgott fenn, a bűnlelekből könnyen volt megállapítható, de ki volt a csendes és békében élő polgárok gyilkosa, ez képzeltető nem volt. Az előzetes vizsgálat csak annyit deríthetett ki, hogy a ház udvarából egy kétlovas szekér egy hátrakötött csikóval távozott el, mely nyomok a friss havon Szenttamás felé vezettek. Erre a hírre csakhamar több tettek feljelentést arról, hogy a meggyilkoltak sógora, Schelken Frigyes új-verbászi lakos már két nap óta eltűnt, testvére szállásáról magával vivén egy kétcsövű fegyvert és annak kocsijába befogván két lovat és egy csikót. Szenttamás felé tartott, hogy nevezett e hó 18-án látta a leírt alkalmatlanságon a meggyilkolt szállására hajtani. A községi jegyző pedig vadásztársával látott e hó 19-én d. u. 3 óra időtájt a tett színhelyéről egy hasonló szekeret Szenttamás felé hajtani, megjegyezvén, milyen különös jó szánutban kocsiába befogni.

A bíróság vizsgálata sem derített ki egyebet, az itt elmondottaknál, csupán a törvényes boncelet annyit, hogy a meggyilkolt férfi a nyak és emellett látható 38 nullás sörétsébhely szerint valószínűleg e hó 19-én, míg a nő egy a hasba közvetlen közelről irányított puskas és egy a szívet átható revolver-golyóval lövetett agyon, ezenfelül a nő hullája, — valószínűleg azon célból, hogy az egész épület leégjen és a holtestek benne szénné égve, a véres tett kideríthető ne legyen, — petroleummal leöntetett és meggyújtott.

Kálló András újvidéki m. kir. csendőrfőhadnagy csakhamar a helyszínen megjelent és általán ismert tapasztalataival, teljes erővel hozzájárult a gyilkos nyomozásához, alarmirozva a szomszéd községeket.

Végre e hó 21-én éjjeli 11 órakor Ó-Kérről az az értesítés jött, hogy egy ottani korcsmában Schelken Frigyeset a leírt lovakkal elfogták és véres tettét beismerte.

A tettest másnap korán reggel a csendőrség Ó-Verbászra kísérte, hol Kálló főhadnagy vallatás alá fogta, beismerte, hogy ő lötte agyon e hó 20-án d. u. 3 óra tájt Dietrich Fülöpöt egy puskalövéllel és ezzel annak neje után futott, kit a szobában dulakodás után revolver- és puskalövéllel terített le és lelket egy kegyelem-lövéllel kioltotta. Hogy a tettest ő gyújtotta volna fel, konokul tagadta. A tett okául azt hozta fel, hogy a meggyilkoltnál vendégségben lévén vadászat céljából és ez alkalommal családi ügyek felett összeveszték, melynek eredménye az itt leírt szomorú tragédia lett.

A tettes jómódú parasztagazda fia, ki könnyelműsége által több ezer forintra menő vagyonát 2—3 év alatt elvert, volt eset, hogy egy estén 800 frt vert el. Családjának és a községnek is réme volt, mert mindannyit agyonlövéllel fenyegette. Híre járt, hogy Új-Verbászban a nyáron előfordult többrendű tüzesetek tetteste ő volna, azt is rebesgetik, hogy mintegy 8 év előtt egy házalót ő tett el láb alól és a szálláson elásta. Lehet, hogy e kősa hírek csupán agyremek szülöttei, de ismerve erőszakosságát, és bűne hajló hajlamait, ezek lehetősége kizárva nincsen. A bíróság hivatása ezekre fényt vetni.

A szegény áldozatokat, kik után egy 4 éves árva leánya maradt, e hó 21-én temették el nagy részvét mellett.

Közgazdaság.

Időleges agyag-, cement-, aszfalt- és köipar-kiállítás.

Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter intézkedése folytán a budapesti kereskedelmi múzeum a hazai

termékek állandó kiállítását mellett évenként egy, esetleg két időleges szakkiállítást fog rendezni, a melyek hivatva lesznek az illető iparcsoporthoz által feldolgozott nyers és segédanyagokat, gyártmányokat, munkagépeket és segédesszközöket lehetőleg a maguk teljességében felőlelni, és így iparosainknak megmutatni az utat és módot, melynek követésével versenyképességüket fokozhatják.

Ezen kiállítások sorozata a f. év augusztus havában rendezett bórpari kiállítással megnyitott, mely a várakozásnak teljesen megfelelt, és az ily alakra fektetett szakkiállítások hasznát és célszerűségét minden irányban igazolta.

A szerkesztőségünknek megküldött program szerint Baross kereskedelemügyi miniszter a kereskedelmi múzeum által rendezendő legközelebbi időleges kiállítás tárgyaiul az agyag-, cement-, aszfalt- és köipar tűzte ki.

E kiállítás jövő évi május hó 15-én szándékolatik megnyitni és hat hétig fog tartani.

Ezen csoport választását sikertűlnek tartjuk különösen azért, mert hazánk kitűnő nyers anyagok felett rendelkezik, az e csoportba tartozó egyes iparágakban szép haladást tudunk felmutatni és versenyképesek vagyunk, de mindamellett a mintegy 6 millió forintra rugó bevittel csupán 800,000 forint értékű kivitel áll szemben.

A hazánkban évszázadok óta virágzó agyagipar emelése különösen a vidékre nézve nagy fontossággal bír, és megvagyunk győződve, hogy a programban jelzett ama szándék, hogy a múzeum igazgatósága egyrészt az agyag-ipar céljaira szolgáló nyers anyagokat keménységűkre és ellentállásukra nézve megvizsgálja, másrészt az ugyanazon anyagból a külföldön előállított gyártmányokat bemutatni és egyuttal keleti szomszédaink által használt cikkeket is kiállítani kívánja, a hazai vállalkozási szellemre kedvező befolyást fog gyakorolni.

Figyelmeztetjük különösen a gazdaközöniséget, használják fel a kínálkozó alkalmat a birtokukon esetleg előforduló és eddig vagy épen nem, vagy nem a kellő módon kibaszott agyag és egyéb nyers anyagoknak megvizsgálására.

Ezen vizsgálatok eredményének a kiállításról szerkesztendő katalógusban való közzététele — új iparvállalatok keletkezésére is befolyással leend.

E kiállításon is a külföldön használt legújabb és legelőjtesebb munkagépek és segédesszközök bemutatni fognak.

A kiállításban való részvétel az illetőkre nézve nem jár anyagi áldozatokkal, a felmerülő költségek a kereskedelmi múzeum által fedeztetvén.

Reméljük, hogy iparosaink nagy számban fognak részt venni ezen kiállításban, melylyel lesz alkalmunk még bővebben foglalkozni.

Az italméresi jog kártalanításából eredő 4 1/2 % kal kamatozó állami adósságot illetőleg az 1888. évi t. c. alapján kibocsátott járadékszelvények 1890. dec. 31-től kezdve beváltandók lévén, a pénzügyminiszter felhatalmazta a) a m. kir. központi állampénztárt és a m. kir. állampénztárt Budapesten és b) az összes m. kir. adóhivatalokat arra, hogy a szóban forgó járadékszelvényeket az 1890. évi december hó 31-től kezdve (papírpénzben) beváltassák. Egyszersmind utasítja a nevezett állampénztárakat és adóhivatalokat, hogy e beváltás eszközésénél az állami hitelügyek kezelése körül fennálló szabályokat és jelestül az adóhivatali szolgálatra vonatkozó utasításokban és szabályrendeletekben foglalt határozmányokat mindenkor szem előtt tartsák s a beváltott regále-járadék szelvényeket egy külön e célra nyitandó „az italméresi jog kártalanítására” kibocsátott 4 1/2 % al kamatozó adómentes kötvények után szelvényekre fizetett kamatokról szóló naplóban számolják el. Az 1888-ik évi XXXVI. t. c. alapján, az 1890. évi jan. 1-től bezárólag 1892. év végéig terjedő időre kibocsátott 4 1/2 % os adómentes járadékszelvény-ívek 50, 100, 500, 1000, 5000 és 10,000 frt névértékről szólnak s a hozzájuk tartozó és az említett három év mindenikének december 31-én lejáró adómentes regále-járadék szelvények ennek megfelelően 2.25, 4.50, 22.50, 45, 225 és 450 o. é. frttal, minden levonás nélkül váltandók be.

Mikor fejtük le a bort? Decembertől tovább a lezuhással semmi esetre sem tanácsos várni, mert az első lezuhásnak mégis az a célja, hogy a bort a sepről minél előbb leválasszuk, hogy az a káros befolyását minél rövidebb ideig érvényesíthesse a borra. Először csak nagyjában tisztítjuk meg a bort, a fínom leválasztást a bor második lefejtése és derítése eszközöli. A második lefejtéssel aztán rendes eljárattal bornál okvetlen addig kell várunk, míg az teljesen megüstült.

Szerkesztői üzenetek.

„Szerelmi valloomás.” Ne beszéljünk most „éji esaloganyról”, meg „ártatlan szelöcskéről”, a mikor még a fogunk is vacog. Azt hisszük, nem lesz ellenére, ha megvárjuk a közlésre alkalmas időt. Különbön köszönjük az elég csinos kis dolgozatot. — A tárcának is sorát ejtjük majd.

Egy nő. Ön elismeréssel nyilatkozik a „szerkesztői üzenetek” című rovatunk iránt. A bököt köszönjük. És e mellett pedig amaz óhajának is kifejezést ad, hogy bár még nagyobb figyelmet fordítanánk e rovatra. Értjük önt: azt akarja mondani ezzel, hogy olyanok legyenek üzeneteink, mint egyik-másik fővárosi napilapé. Mi iparkodni fogunk, habár előre látjuk, hogy olyan terjedelműre nem szabhatjuk és bizony maga a tartalom se lehet olyan, mint a pesti lapok üzenetei, mert egy vidéki lapnak az anyaga korántsem állhat annyiban egy napilapéval. Pedig minden ettől függ, még az üzenetek is. Egyökbent ismételjük: iparkodni fogunk s elismerő soraiért újból is köszönet!

Ami a hozzánk intézett kérdését illeti, bizony arra nehéz, sőt majdnem lehetetlen a felelet. Hiszen, kérem szépen, ily esetekben minden esakis a nő veremérsékletétől függ. A szenvedélyes nő ily esetben hirtelen föllobban, férjét kemény szemrehányásokkal illeti és sokszor napokon át dül-fül. Míg a szelidebb temperamentum éppen az ellenkezőjét teszi; megsimogatja pl. a férje homlokát és gyöngéd szavakkal figyelmezteti a férje urát tévedésére, hibájára. Ez csak a két szélsőség. És e két határ között mennyi árnyalat képezi az összeköttetést! Persze, a hány féle a temperamentum. Hogy az „okos nőnek milyen eljárását kell követnie”, arra nézve — sajnájuk — de határozottan nem felelhetünk. Ki-ki tegyen a saját belátása szerint, a mint az ő okos-sága és tapasztalossága jónak látja. Igyekezzék összhangba hozni a saját természetét a férjével és ily esetek dacára is szent lesz a bűke.

És mindezek után talán szabad kijelentünk, hogy kedves sorai inkognitójára is kíváncsivá tettek bennünket.

Arverési hirdetmény.

A palánkai kir. kincstári uradalom végrehajtatónak Becker Adám metkovics-kerekicsi pusztai telepes végrehajtást szenvedett elleni ügyében az előbbinek kérelme folytán a palánkai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 61 frt 73 kr tőke, ennek 41 frt 15 kr után 1888. szeptember 1-től, 20 frt 58 kr után pedig 1888. október 1-től járó 6%, kamatai, 15 frt 60 kr eddigi és ezuttal 7 frtban megállapított és a még felmerülő költség erejéig az 1881. LX. t. c. 144., 146. és 203. §-ai értelmében a palánkai kir. járásbíróóság területén levő, metkovics kerekicsi kincstári pusztához tartozó telepre, mint nem telekkönyvezett ingatlanra és pedig a 119. ö. i. sz. a fekvő Becker Adám által birtokolt épületre (lakházra), mely áll 1 szoba, 1 konyha, istállóból és mellékfelszerelésből, továbbá a 800 [] ölnyi beltelekre (udvar és kertre) becslés útján összesen 840 frtban megállapított kikiáltási árban ezennel elrendeli s annak foganatosítása végett határidőül a metkovics-kerekicsi telep községéhez 1891. évi február hó 20-ának délelőtti 10 óráját tűzi ki.

Felhivatnak tehát mindazok, akik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetnek, hogy igénykeresetüket, azok pedig, kik a vételáról kielégítési elsőbbséget igényelnek, elsőbbségi bejelentéseiket az első ízben kitűzött fenti határnapig annál bizonyosabban bejelenítsék, minthogy különben igényeik figyelembe vételre nem fognak.

1. Az épület nádtetőzete és fája, a végrehajtási jegyzőkönyv szerinti egyéb tartozékaival a fenti becsárban foglaltatnak, a hat holdból álló külső telepföld a 6. és 9. pont szerint szerzetik meg vevő által.

2. Az ingatlanok a fenti határnapon becsáron alul is el fognak adatni.

3. A m. kir. kincstár kivételével, mely bánatpénz letétele nélkül is versenyezhet, árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi 60. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismernyűt átszolgáltatni.

4. Vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap, a 2-ik 60 nap, a 3-ik 90 nap alatt s minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 6% kamatokkal együtt a palánkai kir. adó-mint bírói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog betudatni.

5. Ha a tulajdonos kincstár marad leg többet ígérő vevőnek, ez nem lesz köteles az egész vételárát, hanem csak az előnyös tételek összegét végrehajtást szenvedett telepes terhére és költségére befizetni, a vételár többi részét pedig a telepváltás és egyéb követelések törlesztésére fogván elszámolni, csak az ezek után fenmaradó vételári fölösleget tartozandó további eljárás végett a bíróság kezébe letenni, melynek felosztása felett ezen kir. telekkönyvi hatóság fog intézkedni.

6. Minthogy a teleptulajdonos kincstár a körülírt ingatlanokat, az ezel járó külső 6 hold telepfölddel, csak ismét telepesnek fogja eladni, illetve átadni, vevő tartozik az árveréstől számított 60 nap alatt a tulajdonos kincstártól kifizetkezni és a telekkönyvi hatóságnál igazolni, hogy a telepesek kötelekbe a kincstár által felvett, ezen felvétel igazolásának elmulasztása egyuttal az árverés megsemmisítését vonandja maga után, miután az eladás alatt levő fenti ingatlanok csak oly egyén által szerezhethők meg, ki a telepesekre megszabott feltételeknek eleget tesz. Ezek szerint köteles vevő a telepváltási szerződést azonnal az árverés után 8 nap alatt aláírni, magát kötelezni, hogy a telepen tartandja rendes lakását, mely esetben vevő a belsőséghez tartozó 6 hold külső telepföldet is kap, tartozván azt a telepváltási szerződés alapján megváltani és a teleppel járó összes terheket és követeléseket a kincstárral szemben viselni.

7. Joga van minden egyes oly jelenlegi kincstári telepesnek árverezni, ki a telepváltási szerződést már aláírta s eddigi kötelezettségeinek is eleget tett, azaz váltással nem tartozik. E szerint a jelenlegi telepes több telepet is szerezhethet.

8. Vevő köteles az épületeket a birtokbalépés napjától, illetve a 6-ik pontban foglalt igazolás megszerzésétől és bemutatásától számított következő napról tűzkár ellen biztosítani. A kincstár, mint vevő, a tűzbiztosítási saját szabályai szerint eszközöli.

9. Ha a vevő az árverési feltételeknek eleget tett és a 6. pontban foglalt jogot igazolta, a megvett ingatlan birtokába saját költségén bevezeteni és neki a telep a kincstár jogi képviselőjének közbenjöttével a járásbíróóság által átadni fog.

10. A tulajdonjog bekebelezése csak a telepváltási szerződés feltételeinek teljesítése után fog vevő javára hivatalból eszközöltetni.

11. Amennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tette, a megvett ingatlan az érdekelte kincstár kérelmére az 1881. évi 60. t. c. 185. §-a értelmében vevő veszélyére és költségére, bánatpénznek elvesztése mellett, újabb árverés alá fog bocsátatni, melyből késedelmes vevő kizáratik.

Az árverési feltételek ezen kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság iródjában, ugyszintén Gajdobra község és a metkovics-kerekicsi kincstári pusztai telepesek eljárási szabályai szerint tekinthetők meg.

Ezen árverési hirdetmény a metkovics-kerekicsi telep eljárási szabályának és Gajdobra község eljárási szabályának kifüggesztés s az árverési feltételek ugyanazoknak a község által való megtekinthetőségét végett megküldetnek, és ugyancsak az árverési hirdetmény kivonata, mivel az elárverezendő ingatlanok becsértéke a 300 frtot meghaladja, a „Bácska” című lapban egyszer leendő közzététel végett a zombori kir. kincstári ügyészségnek kézbesítettik.

Kelt Palánkán, a kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóságnál 1890. évi november hó 28-án.

Hetesey Kálmán,
kir. aljárásbíró.

Képes könyvek. — Ifjúsági iratok.**Legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándékok.**

Ajánlom a nagyérdemű közönség szives figyelmébe dusan felszerelt

könyv-, zenemű-, papir-, író és díszműárúkereskedésemet.

melyben díszművek, imakönyvek, ifjúsági iratok, képes könyvek, emlékkönyvek (Poesie), albumok a legdíszesebb kiállításban, luxus levélpapírok a legfinomabb kivitelben, igen díszes dobozokban. Legesinosabb kivitelű fémárúk, u. m.: **íróasztal-felszerelés, vegyes ténatartók, tollállványok, levélnehezékek, arcképek, karácsonyfa-díszek** stb. **Író-mappák**, valamint általánosan kedvelt **társasjátékok** nagy készletben állanak a t. c. közönség választására.

Bátorkodom továbbá a n. é. közönség b. figyelmét felhívni a következő s kiválóbb díszművekre, u. m. *Arany J.* kisebb költeménye 4 frt 20 kr, *Bajza* munkái 6 kötet 6 frt, *Garay* összes munkái 5 kötet 16 frt, *Helvöld*, Föld és népei 3 kötet 20 frt, *Ilmőkönyv* 6 frt, *Jókai*, Utazás egy sirdomb körül 8 frt, *Madách*, Ember tragédiája 15 frt, *Magyar-francia szakácskönyv* 7 frt, *Petőfi* költeményei, nagy kiadás 12 frt, *Radó*, Költők Albuma 3 frt 60 kr, 5 frt 60 kr, *Ribáry*, Világtörténelem 8 kötet 48 frt, *Shakspeare* színművei 10 frt 80 kr, *Shakspeare*, Romeo és Julia 3 frt 50 kr, *Szana T.*, Magyar művészek 15 frt, *Szana T.*, Petőfiné, Szendrey Julia 5 frt 40 kr, *Tompa* összes munkái 4 kötet 6 frt, *Tompa*, Virágregék 4 frt, *Vas Gereben* összes munkái 10 kötet 28 frt, *Virág Benedek* összes munkái 5 kötet 6 frt, *Vörösmarty* lyrai költeményei 2 kötet 4 frt 20 kr, *Vörösmarty* epikai költeményei 2 kötet 4 frt 20 kr, *Verne* összes munkái, díszkötésben.

Előfizetéseket elfogadok minden, bárhol és bárki által hirdett **napi- és hetilapokra**, valamint minden bel- és külföldi **folyóiratokra**, az eredeti árak mellett, hozataldíj nélkül.

Zombor, 1890. évi december hó.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel:

KOLLÁR JÓZSEF könyvkereskedő,

fűtca, Szemző Gyula ur házában, a Citaonica mellett.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek, kívánatra kimérülő könyv- és árujegyek ingyen és bérmentve.

Társasjátékok. — Emlékkönyvek.

Egy, a gazdaság minden ágában, ugy a számvetésben beavatott, 9 évi gyakorlattal elsőrangú uradalomnál, magyar, német és horvát nyelvet szóban és írásban bíró nőtlen gazdász, az uradalomtól a legjobb ajánlattal, a birtok bérbeadása miatt **1-ső májusban** vagy előbb, feltételek mellett önálló állást keres.

Bővebbet **Ratkó Zsigmond** városi számtiszt urnál, **Zomborban**.

Alkalmazást nyer.

Egy 4—6 gym. osztályt végzett 18—20 éves fiatal embert irodában gyakoronkként alkalmazok 10 frt havi fizetés, ellátás, szabad lakás, fűtés és világítás élvezete mellett.

Kikötven, hogy józan és megbízható egyén legyen, és a magyar nyelven kívül a német nyelvet is bírja. Az állást rögtön elfoglalhatja.

Vaskút, 1890. év december havában.

PACHER BÉLA,

3—1 jegyző.

2331. szám.
1890.

Pályázati hirdetmény.

Vaskút község előjárósága részéről ezennel közzé tétetik, hogy leköszönés folytán üresedésbe jött község rendőrvetési állás betöltése céljából **1891. évi január hó 13-ának délelőtti 9 órája** tűzetik ki, mely állás 400 frt o. ért. évi fizetéssel van egybekötve olyképpen, hogy azt havi utólagos részletekben a községi pénztárból felveheti, ha azonban a vezetőnek lovat kellene tartani, az esetben fenti módon fizetése 500 frtra emellettik fel.

Az ezen állással egybekötött szolgálatot a tekintetes megyei hatóság által 1890. évi március hó 27-én 280. ex. 1890. sz. a. kelt s jóváhagyott szabályrendelet szabályozza.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy erkölcs magukviselését, életvitüket és a magyar nyelvnek oly mérvbeni tudását — hogy hivatalos jelentését írásban foglalva is tehesse — igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezűleg irt folyamodványukat a választás előtti napig alulirt előjárónknál annál is inkább nyújtásuk be, mert a későn érkezettek figyelembe vételre nem fognak.

Végül felhivatnak pályázók, hogy a választás napján elnöklő főszolgabíró ur és a képviselőtestület előtt a személyes bemutatás megkívántatik.

Kelt Vaskúton, 1890. évi dec. 22-én.

Pacher Béla, **Herta Márton,**
jegyző. 3—1 bíró.

Zomborban, előkelő úri házhoz, egy éltesebb

házvezetőnő,

ki a magyar, német és szerb nyelven jártas, s teljesen megbízható, a házvezetés minden ágában jártassággal bír, alkalmazást nyer.

Bővebb értesítést ad e lapok kiadója. 3—2

Házeladás.

A bajai-utca és Széchenyi-körut sarkán levő házamat **szabad kézből eladom.**

A feltételek irodámban megtudhatók.

Zombor, 1890. évi december 17-én.

Dr. Pavlovits Jenő,

Pályázati hirdetmény.

Zombor sz. kir. város róm. kath. iskolaszéke részéről egy tanyai vegyes osztályú magyar-bunyevác tannyelvű tanítói állásra 1891. évi január 22-ig pályázat hirdetik. Az állás javadalma: 350 frtnyi évi fizetés havi előleges részletekben; egy szoba és konyhából álló lakás 500 [] ölny konyhakert. Az ismétlő iskoláért külön díj nem jár. Pályázhatnak okleveles tanítónők is oly világos megjegyzéssel, hogy férjhezmenetelük esetén állásukról minden kárpótlás vagy végkielégítés igénye nélkül lemondani tartoznak, illetve állásuk megtrútnak tekintetik. A kellő felszerelt folyamodványok, melyekben a magyar és bunyevác nyelvben való egyenlő jártasság is igazolandó, legkésőbb **január hó 21-ig** a zombori róm. kath. iskolaszékre címezve ft. Fejér Gyula apát-plébános és iskolaszéki elnök urhoz Zomborba (Bácsmege) küldendők.

Kelt a zombori róm. kath. iskolaszék 1890. évi december hó 24-én tartott üléséből.

Szlávy Ferenc, **Fejér Gyula,**
iskolaszéki jegyző. 2—1 apát-plébános, isk. elnök.

322. szám.
1890.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kalocsai kir. törvényszék 4566/1890. számú végzése által Schlesinger Mór javára Gruber Mór ellen 1250 frt tőke, ennek 1890. évi október hó 7-ik napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 38 frt 35 kr perkoltság követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 687 frt 80 kr-ra becsült butor, ágynemű stbből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatkak.

Mely árverésnek a b. almási kir. bíróság 4246. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis B-Almásan alperes lakásán leendő eszközölésére **1891. évi január hó 2-ik napjának d. e. 9 órája** határidőül kitűzöttik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a leg többet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás eszközöltetett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt B-Almásan, 1890. évi december hó 16-án.

Pollhamer Antal,
kir. bír. végrehajtó.